

KAKO URESNIČUJEMO LETOŠNJI GOSPODARSKI NAČRT?

V drugi polovici leta moramo narediti več

V zadnjih dneh julija smo delavci temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti razpravljali in odločali o rezultatih gospodarjenja v prvi polovici letošnjega leta. Najprej so o rezultatih gospodarjenja razpravljali poslovodni organi, samoupravni organi TOZD in DS in nato 29. julija še zbori delavcev. Kljub dopustom lahko ugotovimo, da so v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih poglobljeno razpravljali in analizirali polletne rezultate, kar je razvidno iz vsebine zapisnikov zborov delavcev.

Značilnost gospodarjenja v prvi polovici letošnjega leta je v tem, da smo v Litostroju kljub nekaterim težavam z reprodukcijskim materialom in surovinami, kljub močno zaostreni kreditno monetarni politiki in kljub vsesplošnim zaostrenim pogojem gospodarjenja, dosegli razmeroma dober polletni rezultat.

Po količini proizvedene opreme in celotnega proizvodnega programa lahko ugotovimo, da nekoliko zaostajamo za planom, pri tem pa narašča nedovršena proizvodnja. To nam pove, da je v fazi proizvodnje opravljeno veliko dela, vendar iz različnih vzrokov nekaterih naročil nismo končali. Skupno smo izdelali 5500 ton finalnih proizvodov in posebej 2146 ton ulitkov za tržišče, čeprav bi morali po dinamičnem planu do polletja izdelati 7000 ton finalnih izdelkov in 1920 ton ulitkov. Kot vrsto let nazaj tudi letos v prvem polletju zaostajamo pri proizvedenih količinah in ugotavljamo, da nas podobne težave spremljajo v celotnem proizvodnem procesu že več let. Izgovarjamo se na prepozne dobave reprodukcijskega materiala in surovin iz naših tovarn in iz uvoza, na ozka grla v proizvodnem procesu itd. Iz tega, vsako leto ponavljajoče se situacije, pa se ničesar ne naučimo! Izgovarjamo se tudi na izredno težko planiranje v procesu individualne proizvodnje in na izredno težke in zaostrene razmere gospodarjenja ob uresničevanju gospodarske stabilizacije. Vse te notranje težave in zunanji vplivi so znani, zato skoraj ni opravičila za našo skupno nezadostno učinkovitost. Edina tolažba je v tem, da smo v primerjavi z lanskim polletjem izdelali letos za 6 odstotkov več finalnih proizvodov oziroma fizičnega obsega proizvodnje.

Dosežen fizični obseg proizvodnje je deloma vplival tudi na finančni obračun uspeha za prvo polletje letošnjega leta. Celotni prihodek, dosežen po temeljnih organizacijah in šestet, je v tem polletju dosegel skoraj planirano višino — 49%. Nekoliko slabše rezultate smo dosegli pri pridobivanju celotnega dohodka od tistega dela naše proizvodnje, ki smo jo v obliki gotovih proizvodov dejansko poslali našim kupcem. Tu smo letni plan izpolnili le 40 namesto 50 odstotno, vendar smo že povedali, da so številna naročila, ki bi morala biti gotova v prvem polletju, izostala zaradi nekaterih manjkajočih sestavnih delov.

Čeprav smo v prvem polletju naredili nekaj več kot v letu 1980, ne moremo biti zadovoljni z doseženim celotnim prihodkom iz gotovih proizvodov. Tak način izpolnjeva-

nja plana pomeni hitro naraščanje nedovršene proizvodnje in zalog materiala, kar hromi našo poslovnost, pa tudi sredstva se nam tako prepočasi obračajo.

Tudi porabljena sredstva 1.698 milijonov din, kar predstavlja 50 odstotno izpolnitev planiranih, nam povedo, da bi moral biti skupni učinek večji. Tako pa smo, kot že rečeno, izredno povečali nedovršeno proizvodnjo in zaloge materiala. Porabljena sredstva pa so naraščala hitreje tudi zaradi izredno močnega porasta cen materialov za proizvodnjo in storitev.

Na podlagi pridobljenega celotnega prihodka in na podlagi doseženega fizičnega obsega proizvodnje so naše temeljne organizacije ustvarile 752 milijonov din dohodka, kar je za 28 odstotkov več kot v istem obdobju preteklega leta. S tem smo dosegli 47 odstotkov letnega plana oziroma nekaj manj kot smo planirali.

Kljub težavnim pogojem gospodarjenja lahko rečemo, da je dose-

ženi dohodek razmeroma dober, vendar pa nas opozarja, da bomo morali nedovršeno proizvodnjo do konca leta odprijeti do naših kupcev. Za to obstajajo realne možnosti, samoupravni organi delovne organizacije pa so sprejeli ukrepe in zadolžili odgovorne delavce za realizacijo posameznih ključnih objektov iz letošnjega plana.

V letošnjem prvem polletju so se nam izredno povečale tudi obveznosti iz dohodka, ki znašajo 291 milijonov din, kar je skoraj 60 odstotkov letnega plana, oziroma 47 odstotkov več kot v istem obdobju lani. To povečanje je nastalo zaradi zakonskih sprememb financiranja nekaterih SIS, poleg tega pa smo ob polletju iz dohodka obračunali amortizacijo nad predpisano stopnjo, ki znaša več kot 36 milijonov din. Razmeroma visoke so tudi obresti na najete kredite, saj so le-ti potrebni deloma za investicije in deloma za uravnavanje likvidnostne situacije.

(Dalje na 2. strani)

Leta razvoja in rasti

Zopet je minilo leto več od tistega septembrskega dne, ko je maršal Tito leta 1947 spustil v obratovanje prvi objekt našega Litostroja — livarno sive litine. Ko danes gledamo ta objekt, ki je takrat pomenil nov korak k obnovi porušene domovine, je nekako izgubljen med mnogimi, ki so zrasli kasneje. Kljub temu pa ne smemo nikoli pozabiti, da so se takrat kalili tisti kadri, ki so kasnejša leta bili jedro delovnega znanja.

Livarni sive litine je sledila modelna mizarna in mehanska obdelava z montažo, kar je za tiste čase že predstavljalo močno jedro današnje tovarne. S strokovnjaki iz Škofje Loke, ki so imeli izkušnje pri izdelavi turbin, smo že leta 1948 izdelali prve turbine. Delali smo vse, kar je zahtevala obnova: turbine, žerjave, polnojarmerike in črpalke. Vsi naši izdelki so bili plod lastnega znanja, od konstruktorjeve risalne mize do končne montaže. Oprema tovarne — strojni park in dvigala ter zgradbe so bili projektirani in dimenzionirani na osnovi takratnih načrtov o velikosti strojev, katere naj bi Litostroj delal.

V naslednjih nekaj letih so bili zgrajeni še dodatni objekti: skladišča, livarne jeklene litine, pločevinarne in današnje prodaje. Zgradili smo tudi potreben objekt za odpremo, ki pa je bil kasneje uporabljen za proizvodnjo agtomobilov in po ukinitvi za proizvodno tehnični servis.

Pri izgradnji smo vedno dopolnjevali proizvodne obrate, vse druge službe so bile tam, kjer je bil prostor.

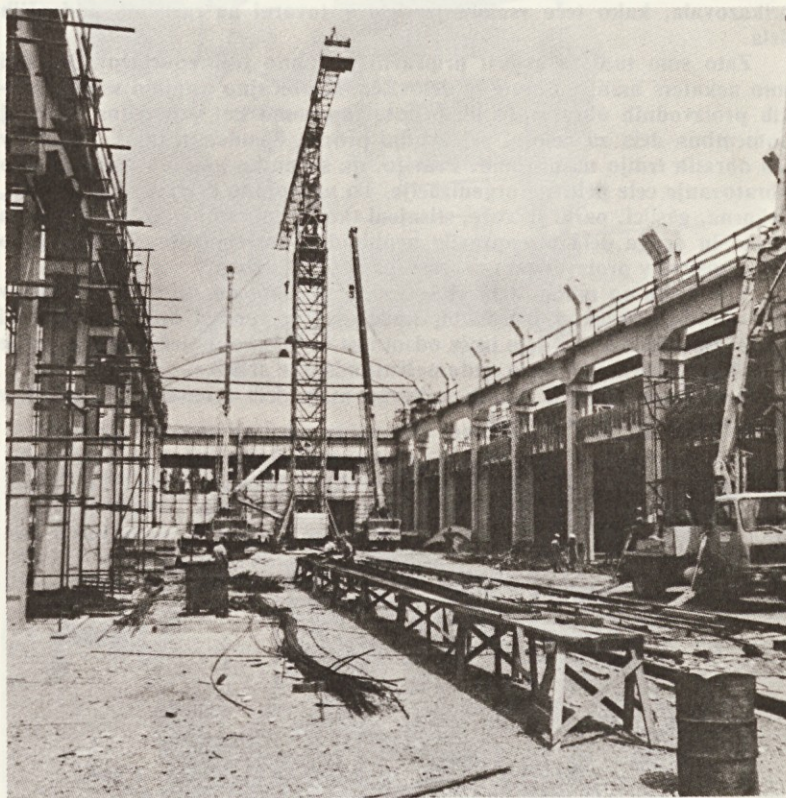
V letih od 1956 do pred nekaj leti smo razširili naš proizvodni program in to z izdelavo stoječih dieselskih motorjev, viličarjev in preoblikovalne opreme, v gradnji pa je razširitev livarne jeklene litine.

V letih od 1956 do pred nekaj leti smo razširili naš proizvodni program in to z izdelavo stoječih dieselskih motorjev, viličarjev in preoblikovalnih strojev, nismo pa dograjevali novih objektov. V zadnjih nekaj letih pa smo zgradili nova obrata za proizvodnjo viličarjev in preoblikovalne opreme, v gradnji pa je razširitev livarne jeklene litine.

Nekoliko oddaljen, vendar tudi pomemben objekt — nova tovarniška ambulanta, ki je bila prav tako zgrajena v tem obdobju, tudi veliko prispeva k proizvodnji.

Nova zgrajena objekta TVN in PPO sta najmoderneje opremljena

Glasilo delavcev Titovih zavodov Litostroj izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 6000 izvodov — Uredniški odbor: predsednik dipl. iur. Anton Tomažič, namestnik inž. Milan Jurjavčič in člani: prof. Hrabroslav Premelč, Jure Vulkan, Tone Erman, mag. dipl. inž. Peter Vogrič, Marjan Sigulin in uredniki: odgovorni urednik Karel Gornik, urednik Marijana Meglič, tehnični urednik Estera Lampič, lektorica prof. Vesna Tomc-Lamut. Telefon uredništva 556021 (n. c.) interna 202, 246 — Tiska Tiskarna Ljubljana. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

34 LET LITOSTROJA . . .

— toda razvoj se ni ustavil. Potrebe rastejo, z njimi pa tudi novi objekti. Vse to pomeni napredek. (Foto: E. L.)

. . . IN DELAVCEV

Bliža se 1. september, čas ko v naši delovni organizaciji običajno praznujemo obletnico ustanovitve tovarne. Z letošnjim letom smo "nabrali" že celih 34. let. Sicer nepomembna številka, če imamo v mislih jubileje okroglih števil, pa vendar je 34 let razvoja in rasti tudi življenjsko delo cele generacije, ki je Litostroj gradila in z njim živel.

Zanimivo je, da je bilo 1. septembra leta 1947 — ob pričetku obratovanja v Litostroju zaposlenih le nekaj nad 700 delavcev. Danes po 34 letih pa se vztrajno bližamo številki 4000, kar nas uvršča med velike delovne organizacije, ki so pričele svojo življenjsko pot v novi Titovi Jugoslaviji.

Največje bogastvo tovarne je človek — delavec, njegovo delo in znanje. Tradicija, delovne izkušnje in znanje delavcev pa je tista osnovna sila, ki nam daje moč, da ustvarjamo vedno nove proizvode in s tem novo vrednost, ki je pogoj za življenje.

in omogočata res učinkovito delo. Razvoj strojev težke strojegradnje je že daleč presegel zmogljivosti v prvih letih Litostroja zgrajenih objektov, zato moramo čim prej zgraditi tudi objekt, v katerem bo možna obdelava in montaža večjih strojnih — posebno turbinskih delov, ker na tem področju močno zaostajamo za zahtevami trga doma in v tujini.

Pri vsem tem pa lahko ugotovimo, da so službe kot projektiva, računovodstvo, kadrovska služba, uprava delovne organizacije kakor tudi odprema še vedno pastorka in postavljene tam, kjer je pač prostor.

Prva leta smo imeli velike obveznosti posebno pri izgradnji hidroelektrarn za jugoslovansko elektrogospodarstvo še posebno pa so se povečale naše naloge z uvedbo blokade Informbiroja 1948. Kljub temu pa smo že takrat mislili na izvoz in že 1954 leta izvozili v Indijo žerjave, nato turbine v Pakistan in še v mnogo drugih dežel po vsem svetu.

Danes lahko s ponosom lahko rečemo, da so naši izdelki praktično povsod, da je ime Litostroj danes znano vsemu svetu.

Vzporedno z izgradnjo tovarne pa smo gradili tudi človeka — samoupravljalca. 1950 smo uvedli samoupravljanje. Že pred tem in še bolj v kasnejših letih je prišlo do izraza hotenje kolektiva, da sebi in svetu dokažemo, kaj smo in kaj lahko naredimo. Naši izdelki so večina plod lastnega znanja, začeli smo na risalnih deskah naših projektantov. Kadri, ki so danes na vseh področjih dela, so v veliki večini izšli iz naše industrijske šole in se dalje izpolnjevali z delom in ob delu. Montažo naših izdelkov v tujini izvajamo sami in naši strokovnjaki poleg kvalitetnega dela tudi ne zanemarjajo res človeških odnosov s tukajšnjimi prebivalci ter s tem še bolj utrjujejo dobro mnenje ljudi o Jugoslaviji, katero so v večini primerov bolj poznali v zvezi z imenom Tito. Z razvojem samoupravljanja se je delovna organizacija reorganizirala v 13 temeljnih organizacijah in dve delovni skupnosti, kar je še bolj pripomoglo k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja. Delo vseh družbenopolitičnih organizacij se sedaj lahko bolj pogloblja v probleme, ki so ozko povezani z delom in uspehi posameznega tozda ali delovne skupnosti ter istočasno primerja z delom drugih v sklopu delovne organizacije.

Z dolgoletnim obstojem se vsako leto povečuje tudi število upokojencev, ki so delali v Litostroju 20, 25 let in več let. Mi jih nismo pozabili in vsako leto jim pripravimo tovariško srečanje, saj so prav oni sodelovali pri izgradnji tega, kar danes imamo.

Današnji gospodarski položaj pri nas kakor tudi v celem svetu ni najboljši, vendar je Litostroj bil in bo. Po svojih močeh moramo vsi prispevati k stabilizaciji, saj to od nas pričakuje naša ožja in širša domovina.

J. Pavšelj

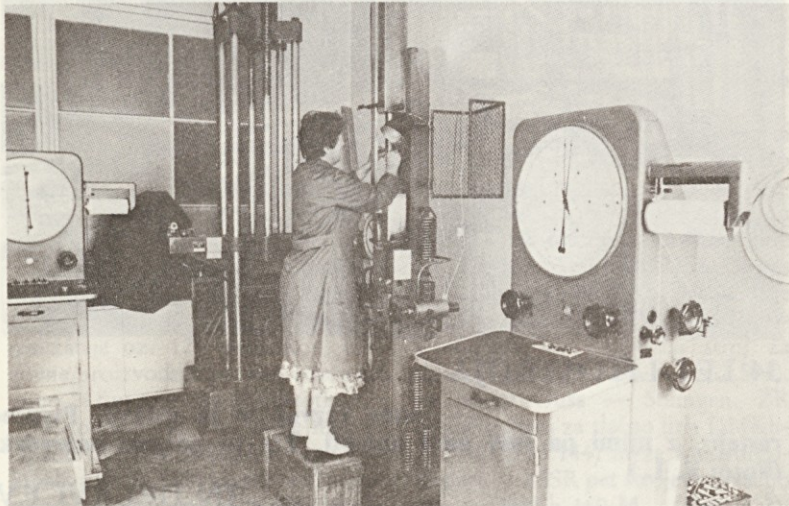
FOTOREPORTAŽA

V julijski številki našega časopisa smo za popestritev nekaterih strani pripravili fotoreportažo na temo "Kako smo delali v juliju". Uredniški odbor in tudi nekateri bralci so to reportažo ugodno ocenili, saj je prikazovala, kako teče vsakdanje delo v tovarni na različnih področjih dela.

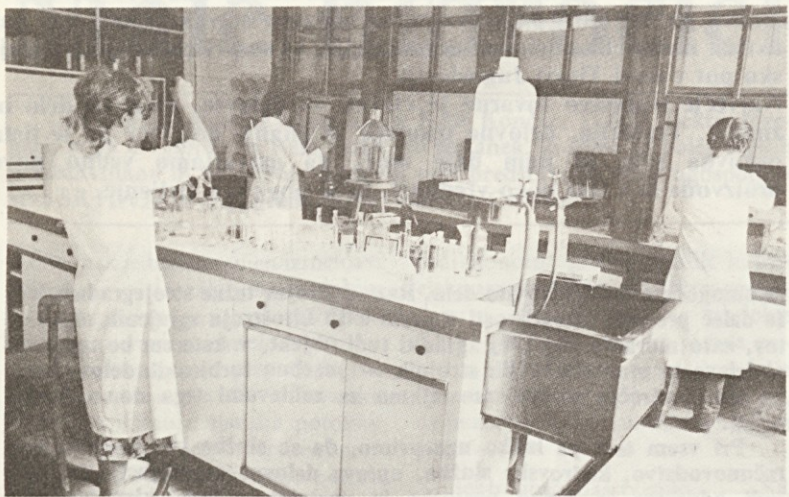
Zato smo tudi za avgust pripravili podobno fotoreportažo. Obiskali smo nekatere manjše obrate in delovišča, ki običajno ostajajo v senci velikih proizvodnih obratov in jih nehoti smatramo kot vzporedna in manj pomembna dela za celotni proizvodni proces. Vendar ni tako. Delavci v teh obratih trdijo nasprotno. Pravijo, da so nujno potrebni za normalno obratovanje cele delovne organizacije. To nedvomno drži, saj laboratoriji, tiskarna, gasilci, parki in rože, stisnjeni (komprimirani) znak, proizvodnja kisika in druga dela ter opravila neobhodno potrebujemo. To občutimo vsi zaposleni v proizvodnem procesu pa tudi v službah.

V avgustu so mnogi delavci še vedno na dopustu, to se pozna tudi v teh obratih. Ponekod je še bolj hudo, saj so mnoga opravila taka, ki zahtevajo trizmenosko delo in se odsotnost še posebej boleče odraža, saj je v veliki primerih potrebno nadomeščati odsotne delavce.

S to fotoreportažo želimo prikazati utrip dela v navedenih obratih v teh vročih avgustovskih dneh.

V mehanskem laboratoriju je v času dopustov organizirana stalna ekipa, ki strokovno obvlada vse laboratorijske mehanske preizkuse materialov za našo proizvodnjo, nabavo, raziskave in kontrolo. Vroči poletni dnevi delavce sicer nekoliko hitreje utrujajo, vendar se to ne sme odražati pri kvaliteti dela. Pomembno je, da so v vsakem trenutku na razpolago vsem, ki jih potrebujejo. Sicer pa, če hudomušno pripomnimo, niso bili videti preobremenjeni z delom.

V kemičnem laboratoriju tozda Livarna je bila v sredini avgusta polovica delavk na dopustu, zato so imele tovarišice, ki so bile prisotne, znatno več dela. Niso se pustile motiti, čeprav je bil čas malic že čisto blizu. Sicer pa so me opozorile, da niso fotogenične in da bodo janbrže pokvarile fotografijo. Kakšna sramežljivost!

Vikica in Tonček, naša vrtnarja, pravita, da je avgust njun čas za urejanje parkov, cvetličnih nasadov, grmov in trave. V največji vročini rastline potrebujejo največ nege, saj v tem času najbolj bujno rastejo in cvetijo. Vikica vsem ljubiteljem rastlin sporoča, naj ne pozabijo na rože trajnice, ki se sadijo in presajajo prav v avgustu. Tiste naše sodelavce v pisarnah, ki negujejo sobne rastline, pa prosi, da nekaj pozornosti posvetijo tudi njim. Tonček pa nas opozarja, da pisarniški molji običajno ne škodujejo sobnim rastlinam, pač pa moljem v zadnjem času škoduje "akcija o zmanjševanju družbene režije".

Litostroju - posebno priznanje

Na osnovi statuta občine Ljubljana Šiška in odloka o posebnih priznanjih in nagradah ter na predlog izvršnega sveta šišenske občinske skupščine je skupščina občine Ljubljana Šiška na 41. skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora 17. junija 1981 podelila delovni organizaciji "TITOV ZAVODI LITOSTROJ" srebrno plaketo občine Ljubljana Šiška za izjemne dosežke pri razvoju strojegradnje, kot ene glavnih in nosilnih panog v razvojni stopnji naše družbe, za vključevanje v mednarodno delitev dela in za stalen dvig in razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

V obrazložitvi je rečeno:

Delovna organizacija TITOV ZAVODI LITOSTROJ je pojem za eno temeljnih gospodarskih skupnosti za proizvodnjo strojne opreme. Strojegradnja ustvarja naprave, ki so osnova za sleherni proizvodnjo, predstavlja akumulacijo znanja in spretnosti, zato lahko rečemo, da se na tem področju najbolj nazorno opredmeti sila znanja.

Litostroj je vseskozi v svojem razvoju sledil in bil eden nosilcev razvojne strategije, ki jo je narekovala gospodarska ekspanzivnost naše družbe v naporih za prodor na tuje trge in pri osvajanju vedno novih tehnoloških dosežkov. Na tej poti je tudi danes in rezultati tega kolektiva so vidni tudi v sedanjih vsestranskih naporih za stabilizacijo gospodarskih razmer na trajnejših osnovah v naši občini, Ljubljani in širši družbeni skupnosti. V delovni organizaciji s skoraj 4.000 zaposlenimi delavci so bili v prejšnjem srednjeročnem obdobju 1976—1980 realizirani pomembni cilji gospodarjenja z doseženo visoko 30 odstotno stopnjo rasti ustvarjenega dohodka.

V planskem obdobju 1976—1980 so zaključili izgradnjo tovarne za proizvodnjo transportnih vozil in naprav, v tekočem planskem obdobju pa nadaljujejo z razširitvijo proizvodnje preoblikovalne opreme in rekonstrukcijo ter razširitvijo livarne jeklene litine. S smotrno investicijsko izgradnjo se Litostroj v okviru Združenega podjetja strojegradnje vključuje v proces izdelovanja popolnejše domače opreme

ob domačem znanju, kar je nedvomno uspeh, ki ga moramo samo še poglobljati, razvijati in obenem posredovati tudi drugim. S tem je dosežena pomembna kvaliteta pri prestrukturiranju gospodarstva in pri oblikovanju trdne osnove za intenzivno izvozno usmeritev.

Delovna organizacija Litostroj dosega v zunanjetrgovinski menjavi lepe poslovne uspehe. Vrednost izvoza se je od leta 1976 do 1980 povečala za 3,5 krat.

Vrednost uvoza reprodukcijskega materiala, surovin in opreme se je nekoliko povečala, vendar je štirikrat manjša od izvoza. Znatno je

Srebrno plaketo občine Ljubljana Šiška je ob občinskem prazniku 22. junija 1981 na svečani seji skupščine občine v imenu delavcev Litostroja sprejel tovariš Nikola JUG, namestnik predsednika delavskega sveta naše delovne organizacije.

V drugi polovici leta moramo narediti več

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tudi čisti dohodek, ki znaša 461 milijonov din, je za 12 odstotkov večji kot v lanskem prvem polletju, kljub temu pa nismo realizirali letošnjega polletnega plana.

Iz čistega dohodka smo formirali še stanovanjski sklad v višini 21,9 milijona din, sklad skupne porabe za druge namene 33,8 milijona din ter za obvezne rezerve 17,3 milijona din. Poleg tega smo iz čistega dohodka namenili nekaj sredstev v poslovni sklad za obvezna posojila in v sklad za razširitev materialne osnove dela v višini 76,2 milijona din, kar je znatno več kot v lanskem prvem polletju.

Pri osebnih dohodkih je treba povedati, da smo z nekoliko nizko finalizacijo v prvem polletju ustvarili le 281 milijonov din realiziranih osebnih dohodkov, kar je komaj toliko, kot v prvem polletju preteklega leta. Izplačali pa smo 373,7 milijona din bruto osebnih dohodkov, kar je približno 16 odstotkov več kot v lanskem polletju. Pri tem smo dosegli 11.459 din neto povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega ob upoštevanju 184 urnega dela na mesec. Razlika med realiziranimi in izplačanimi osebnimi dohodki je nastala zato, ker smo v posameznih fazah v proizvodnjo vložili izredno veliko dela, vendar posameznih objektov nismo dokončali, kar vpliva tudi na realizirane osebne dohodke.

Razprave in analize o rezultatih gospodarjenja v prvem polletju letošnjega leta v naših tozidih in delovnih skupnostih še tečejo, pred-

vsem pa kritično obravnavajo vsa tista gibanja v prvem polletju, ki so negativno vplivala na gospodarjenje in dosežene rezultate. Predvsem se bomo morali v drugem polletju bolje organizirati in usmeriti vsa naša prizadevanja v do-

končno finalizacijo naročil. Pretežni del težav iz prvega polletja se bo sicer nadaljeval, vendar bomo morali, če ne drugače, z izrednimi ukrepi pospešiti izpolnitev gospodarskega načrta za letošnje leto. K.G.

... skupni dohodek iz interne in eksterne realizacije, ki znaša 3214 ton. Indeks je 112. Ali razumete?

Ja, razmem. Ena tona ima tisoč kilogramov

Srednjeročni plan 1981—85 dokončno sprejet

Delavski svet delovne organizacije je na 8. redni seji 28. julija 1981 sprejel ugotovitveni sklep, da so delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti v mesecu maju in juniju obravnavali in sprejeli Predlog srednjeročnega plana temeljnih organizacij in delovne organizacije ZPS Titovi zavodi Litostroj.

S tem je bilo končano več kot dveletno obdobje intenzivnega dela pri pripravi planskih dokumentov, ki so osnova gospodarjenja in poslovne politike delovne organizacije za nadaljnjih 5 let.

Pri pripravi plana so sodelovali vsi delavci v temeljnih organizacijah, tudi s pripombami in predlogi, predvsem k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana TOZD/DS in k njegovemu osnutku.

Naloge pri pripravi srednjeročnega plana so si sledile po naslednjem vrstnem redu:

- sprejem sklepa o pripravi in sprejetju plana,

- program dela pri pripravi plana,

- sprejem smernic za plan temeljne organizacije,

- izdelava elementov temeljnih organizacij za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana,

- sprejem samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana za obdobje 1981 — 1985,

- izdelava srednjeročnega plana.

Že iz pregleda potrebnih faz izdelave je razvidno, da je bila pot do končnega sklepa dolga. Koliko usklajevanj in medsebojnih dogovarjanj je bilo potrebno, da smo dobili knjigo srednjeročnega plana!

Pri izdelavi plana pa seveda nismo upoštevali samo medsebojnega usklajevanja med temeljnimi organizacijami v delovni organizaciji, temveč smo se naslonili na družbene resolucije in smernice, ki so nakazovale trende zaposlovanja, povečevanje družbenega proizvoda, rast izvoza in trend uvoza, odvisnosti rasti osebnega dohodka od rasti dohodka, zaostajanje različnih stroškov iz materialnih sredstev in še druga priporočila družbenopolitičnih organizacij.

Samoupravnim interesnim skupnostim smo že v elementih plana

nakazali, koliko bomo lahko prispevali za njihove potrebe.

Vse to prikazuje, da smo planiranje obravnavali zelo resno, samo da bi bil plan obojestransko sprejemljiv in seveda tudi uspešno realiziran.

Pri izdelavi srednjeročnega plana 1976 — 1980 nismo imeli kakšnih previsokih ciljev, razen da smo predvideli investicije v tozde Talna transportna vozila in naprave, Proizvodnja preoblikovane opreme in v rekonstrukcijo jeklolivarne.

Od teh novih investicij smo pričakovali rezultat le od tozda TVN, ki je že v letu 1980 povečal proizvodnjo.

Srednjeročni plan 1981 — 1985 je mnogo bolj ambiciozen, saj vsebuje zaradi novih investicijskih objektov precej povečano proizvodnjo.

Pri vključitvi vseh treh novih investicij v proizvodni plan (poleg vlaganj v težko strojogradnjo, ko bomo nabavili karusel s premerom 16 m in modernizirali proizvodnjo) so se količine in vrednosti v primerjavi s klasičnim planom skokovito dvignile in popolnoma spremenile običajne planske tokove Litostroja.

Seveda prepoved po 34 letih obstoja Litostroja ni in ne bo brez posledic, saj smo morali v plan vključiti poleg visoko povečane proizvodnje tudi drug malce bolj ne ljub element, to je odplačevanje kreditov.

Zavzetost in visoka delovna vna v teh temeljnih organizacijah pa so vsem ostalim porok, da bodo tudi opravile vlaganja v njihove obrate in bodo odplačevale anuitete ter ostale obveznosti po načrtu.

Poleg povečane proizvodnje v klasičnem programu sta se v novem srednjeročnem planu pridružila še dva nova proizvoda:

- nuklearna oprema (kjer že proizvajamo polarne žerjave, v načrtu pa so še črpalke za jedrske elektrarne) in

- numerično krmiljeni obdelovalni stroji.

Z razvojno-raziskovalnim delom bomo po lastnih zamislih vključeni z domačimi delovnimi organizacijami in raziskovalnimi inštituti v izdelavo novih proizvodov, zelo iskanih na tržišču, ter neodvisni od tujih licenc in patentov.

Vključevanje v mednarodne tokove dela ima v novem srednjeročnem planu prioritetni pomen.

Sprva je bilo stanje glede konvertibilnega tržišča precej kritično, toda z novimi naročili, ki smo jih prejeli že med razpravo o osnutku plana in jih kasneje vnesli v predlog, se je popolnoma spremenilo in so devizni prilivi zagotovljeni za celotno plansko obdobje.

Klirinško tržišče pa je bilo že predhodno izpolnjeno z naročili za dvigala, prenosnike, preoblikovalno opremo in dieselske motorje.

Razmerje med izvoznimi in domačimi naročili je 53 % : 47 % v korist izvoza.

Izvozni prihodki nam bodo omogočili večji uvoz repromateriala in ostalega uvoznega materiala, ker je uvoz odvisen od količin izvoza.

Zaradi povečane proizvodnje je tudi znatno povečan plan celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka, osebnih dohodkov in skladov. Večja proizvodnja zahteva višje število zaposlenih, seveda v mejah produktivnosti in zahtev družbenih dogovorov.

Vsak novozaposleni mora ustvariti takšno novo vrednost, ki bo povečala dohodek najmanj za toliko, kot znaša že sedaj na enega zaposlenega.

V zvezi z delavci mora biti vgrajena v plan skrb za njihovo dobro počutje, stanovanje, prehrano med delom ter še veliko drugih stvari, ki povečujejo motivacijo za večjo delovno storilnost in omogočajo dobro zdravstveno stanje.

Tudi plan varstva okolja igra pomembno vlogo pri skrbi za primeren delovno vzdušje zaposlenih.

Dobra obveščenost delavcev o vseh dogajanjih v temeljnih organizacijah, delovni organizaciji, SOZD ZPS in gradiva za zbor delavcev omogočajo zaposlenim dober pregled nad dogajanjem v delovni okolici in širšem območjem delavčevega življenjskega prostora.

Zelo važen element srednjeročnega plana so kazalci uspešnosti poslovanja, ki naj bodo vodilo, kako bomo gospodarili v naslednjih letih.

K nekaterim elementom osnutka plana je bilo nekaj pripomb, upoštevali smo jih v predlogu.

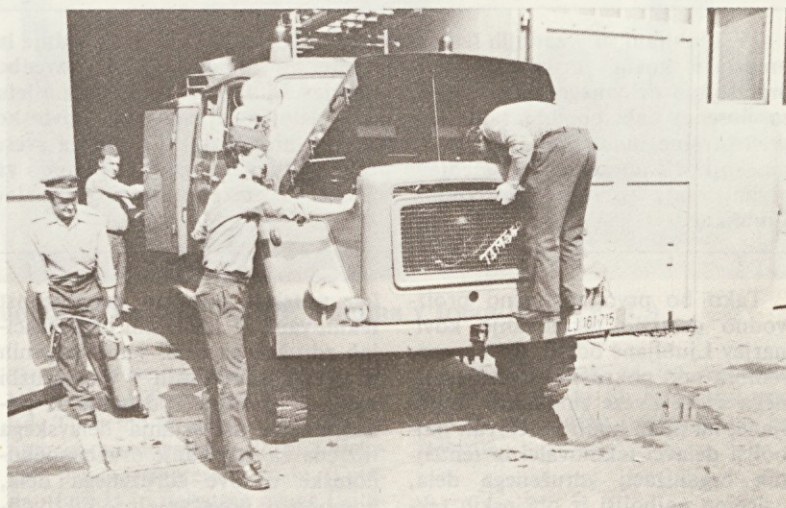
Pripombe so bile na izračun amortizacije, odpravo plana stroškov za zaklonišča in povečanje oziroma zmanjšanje potrebnega števila norma ur v nekaterih temeljnih organizacijah.

Poleg pripomb je v planu tudi dodatek o razvoju numerično krmiljenih obdelovalnih strojev, spremenjen pa je tudi plan izvoza zaradi novih izvoznih naročil.

Vse temeljne organizacije so sodelovale pri izdelavi plana in pri usklajevanju, da bi bil srednjeročni plan čim bolj realen.

Plan je izdelan na trdnih osnovah in ga bo mogoče izpolniti, seveda z resnim delom vseh nas.

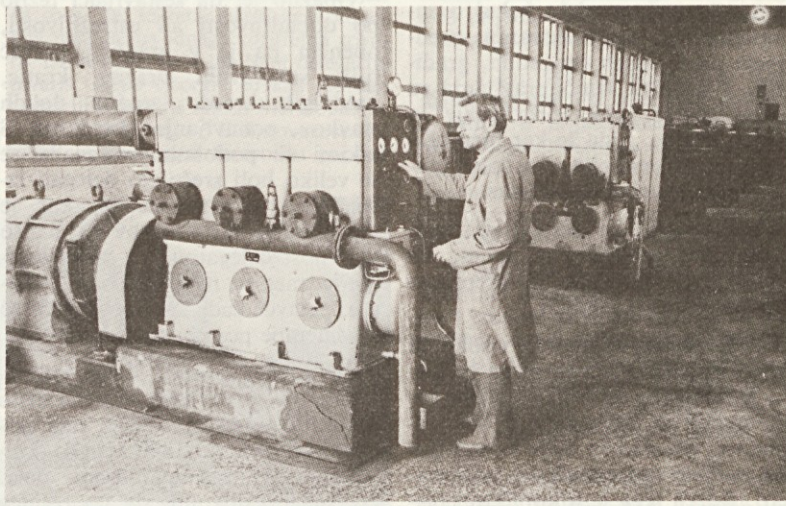
FOTOREPORTAŽA

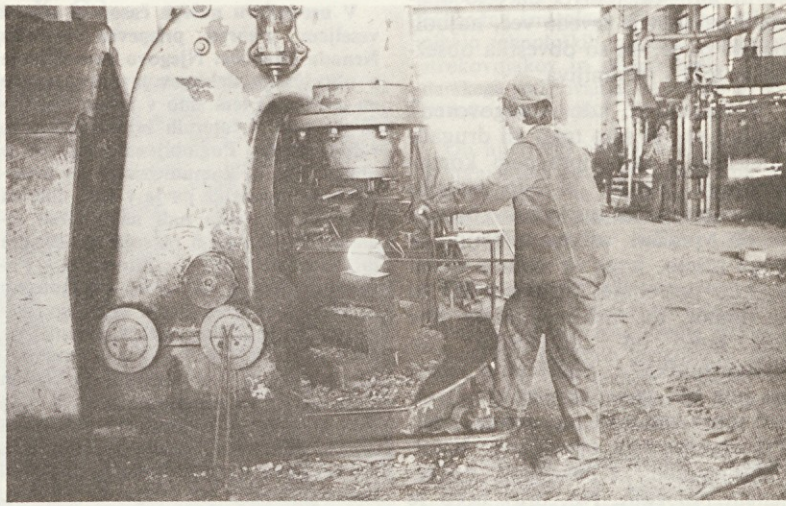
Delavci dežurne gasilske ekipe niso opazili, da sem jih fotografiral, tako vneto so nekaj delali. Kasneje so povedali, da so najbolj srečni prav takrat, ko imajo najmanj svojega poklicnega dela. Pri tem so mislili na gašenje požarov. Mi vsi pa jim lahko zaželimo veliko sreče v teh užitkih in čim manj dela. Opozorili so še, da sta si v teh vročih poletnih dneh vročina in ogenj zelo blizu, zato naj bomo vsi previdni in vedno budni. Zavedajmo se, da je vse več požarov in da je zanje največkrat kriv človek.

V naši tiskarni so z vso naglico vrteli 40. številko Internih informacij. Tudi delavce tiskarne pesti poletna vročina, saj kletni prostori samskega doma nimajo kaj prida prezračevalnih naprav. Nekaj delavk je na dopustih, zato pa imajo ostali več dela.

Značilni enakomerni in enolični ropot strojev v kompresorski postaji traja 24 ur na dan. Številni stroji in naprave v proizvodnji potrebujejo stisnjen zrak, zato je ta obrat izredno pomemben za normalno obratovanje številnih drugih strojev. Tovariš Štefan Sombolec, ki že nad 20 let posluša enakomerni ropot kompresorjev, pravi, da stisnjenega zraka ni nikoli dovolj. Mnogi naši sodelavci ne ravnaajo dosledno pri uporabi stisnjenega zraka in tako marsikateri ventil ali stroj po nepotrebnem spušča stisnjen zrak. S tem izgublamo veliko dragocene energije. Zato tovariš Štefan priporoča vsem, ki uporabljajo orodje in naprave na stisnjen zrak, da jih dobro tehnično vzdržujejo.

Ko zarohnijo težka (pnevmatska) zračna kladiva v naši kovačiji, se zemlja trese daleč naokoli. Spretno roke, znoj, vročina, močni in dobro odmerjeni udarci strojev, to je delo kovačev. Kovanje je poleti prava tegoba. Vročina pritiska iz vseh strani, izhod kladiva, iz peči, pa tudi avgustovsko sonce ne prizanaša.

(Fotografije in tekst K. G.)

Izteka se 12 let uspešnega dela MARKA KRŽIŠNIKA

Delavski svet delovne organizacije je na svoji osmi seji, ki je bila 28. julija, obravnaval prošnjo generalnega direktorja Litostroja tovariša Marka Kržišnika o prenehanju delovnega razmerja. S tem je tovariš Kržišnik uradno obvestil člane naše delovne organizacije o svojem odhodu.

Skoraj odveč bi bilo v tem trenutku ponovno poudarjati, kako uspešno je tovariš Kržišnik vodil delovno organizacijo skoraj 12 let in kakšen napredek smo dosegli v tem času.

Tovarišu Kržišniku bo prenehalo delovno razmerje 31. oktobra letos, imenovana pa je bila tudi tričlanska razpisna komisija za novega generalnega direktorja. Tokrat naj povemo le še to, da bo tovariš Kržišnik iz Litostroja odšel v diplomatsko službo, kaj več o njegovem odhodu pa bomo napisali v oktobrski številki časopisa.

M.M.

V peskarni so dobesedno zasuti z delom. Z razvojem in rastjo delovne organizacije je peskarna postala naše veliko ozko grlo v proizvodnem procesu. Delavci že več let težko čakajo načrtovano modernizacijo in razširitev obrata. S tem bi se jim izboljšali tudi delovni pogoji. Upajmo, da načrti ne bodo ostali le na papirjih.

H. Bratkovič

Prvič v Ljubljani

V Ljubljani so v zadnjih letih občinski odbori sindikata proizvodnje in predelave kovin že večkrat dali pobudo za organizacijo in izvedbo proizvodno delovnega tekmovanja kovinarjev Ljubljane. V letošnjem letu so posebej dale pobudo tudi ljubljanske delovne organizacije kovinske predelovalne industrije. Zato je predsedstvo mestnega sindikalnega sveta na svoji seji obravnavalo omenjeno problematiko ter sprejelo pobudo za organiziranje prvega proizvodno delovnega tekmovanja kovinarjev Ljubljane.

Tako bo prvo zaključno proizvodno delovno tekmovanje kovinarjev Ljubljane od 10. do 12. septembra pod pokroviteljstvom mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, na njem bodo sodelovali najboljši delavci tekmovalci iz temeljnih organizacij združenega dela, oziroma najboljši iz občinskih tekmovanj.

Množično sodelovanje delavcev na delovno-proizvodnih tekmovanjih je dobilo nove kvalitete s stalnim večanjem števila delovnih organizacij združenega dela, ki organizirajo tekmovanja. Poleg Zveze sindikatov pri organizaciji delovno-proizvodnih tekmovanj sodelujejo tudi Zveza organizacij za tehnično kulturo, Zveza socialistične mladine ter strokovne organizacije in združenja.

Proizvodno-delovna tekmovanja se razvijajo v vseh vejah industrije. Široke množice jih vse bolj spremljajo kot svojo lastno potrebo,

kar potrjuje pravilno usmerjenost tekmovanj. V temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih in drugih skupnostih v vsej družbi vse bolj prodira spoznanje o pomembnosti ustvarjanja delavskega razreda za utrjevanje družbenoekonomske osnove združenega dela, posebno za povečanje produktivnosti dela in za razvoj tehnične kulture v naši družbi. Z organiziranimi družbenimi naporji v zadnjih letih so zabeleženi pomembni rezultati pri inovatorstvu, racionalizatorstvu in raznih oblikah kulturno-umetniških ustvarjanj delavcev.

Proizvodno-delovna tekmovanja postajajo svojevrstna šola samoupravljanja, delovnega in osebnega izobraževanja in dviganja tehnične kulture delavca. V tej obliki izobraževanja sodelujejo delavci različnih poklicev in profilov, kar omogoča večje učinke pri ustvarjalnem delu delavca nasploh. Praksa je pokazala, da je tekmovanje v

poznavanju samoupravnih odnosov v združenem delu obogatilo vsebinsko proizvodno-delovnih tekmovanj in da mora poznavanje samoupravne sestavni del vsakega proizvodno-delovnega tekmovanja.

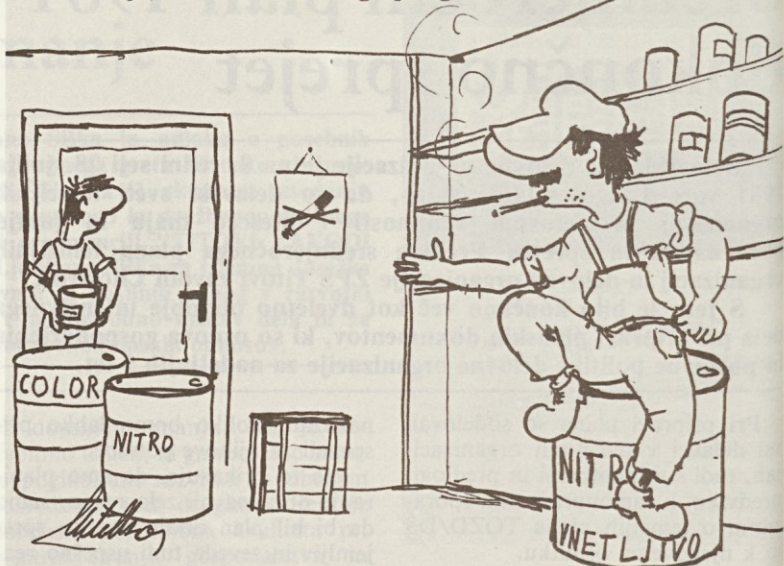
V Ljubljani bo letos od 10. do 12. septembra prvo zaključno delovno tekmovanje kovinarjev, pokrovitelj bo mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane. Sodelovali bodo najboljši delavci — tekmovalci iz temeljnih organizacij združenega dela. Celotni program delovnega tekmovanja kovinarjev Ljubljane bo potekal v letu, ko praznujemo 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in 40-letnico ustanovitve OF, v letu, ko moramo še z večjimi naporji vseh delovnih ljudi izbojevati nove delovne zmage v razvoju samoupravljanja, povečati proizvodne moči in materialnih osnov združenega dela, izboljšati delovne in življenjske pogoje, doseči večjo humanizacijo dela, se izpopolnjevati, izobraževati in razvijati ustvarjalne sposobnosti proizvajalcev. Prav slednje daje tej manifestaciji poseben pomen. Na tem tekmovanju si bodo udeleženci izmenjali izkušnje v znanju in spretnostih, kar bo tudi priložnost za medsebojno spoznavanje, širjenje znanja, spoznavanje s sredstvi in pogoji dela v drugih delovnih okoljih. Odbor, ki pripravlja in organizira tekmovanje, bo na zaključni slovesnosti razglasil najuspešnejše delavce — tekmovalce v posameznih poklicih in sestavi ekipe, ki bodo zastopale Ljubljano na 5. proizvodno-delovnem tekmovanju kovinarjev Slovenije, ki bo letos od 18. do 20. septembra v Mariboru.

Na prvem proizvodno-delovnem tekmovanju kovinarjev v Ljubljani bodo delavci-tekmovalci tekmovali v trinajstih poklicih, tekmovanja pa se bodo odvijala v naslednjih organizacijah združenega dela oziroma šolah:

1. SATURNUS — kovinostrugar, brusilec (okroglo), orodjar
2. LITOSTROJ — kovač, livar, rezkalec
3. INŠTITUT ZA VARJENJE — varilec: plamenski, MAG, REL, TIG
4. AGROSTROJ — avtomehaničar
5. CENTER STROKOVNIH ŠOL — avtomehaničar-OTTO
6. ROG — strojni ključavničar

M. S.

Sedi kolega, bova v miru enega prižgala

Človek ustvarja požar uničuje

V preteklih mesecih, od novega leta dalje, smo lahko večkrat kot kdajkoli doslej slišali in prebrali o velikih škodah, ki so nastale ob požarih, o pomanjkljivem požarnem varstvu in premajhni odgovornosti do družbene lastnine. Slišali smo tudi, da je požarna varnost pomembna sestavina splošne varnosti ljudi, njihovega in našega skupnega premoženja, ki lahko močno vpliva na življenjsko raven in tudi na razvoj delovne organizacije. Pri tem pa vedno ne ravnamo tako, da bi to varnost tudi zagotovili.

Ob zadnjem rednem inšpekcijskem požarno-varnostnem pregledu nekaterih delovnih prostorov naše delovne organizacije v mesecu avgustu so inšpektorji našli nekaj takih pomanjkljivosti, zlasti v pisarniških prostorih, ki so močno odvisni od naše dobre ali slabe volje (npr. odmetavanje cigaretnih ogorkov in kuhanje kave na nezaščitenem kuhalniku in celo v predalu pisalne mize, nepoznavanje ročnih gasilnih aparatov). Čeprav smo poleg uradnih dopisov tudi s članki v litostrojskem časopisu opozarjali na te pomanjkljivosti in v Internih informacijah številka 36 objavili slike ročnih gasilnih aparatov z navodili za uporabo, so se v nekaterih pisarnah začudili, češ, da jim s takimi zahtevami omejujemo kajenje in kuhanje kave. Tako brezskrbno kajenje pa nam lahko najbolj resnično omeji le požar ne pa predpostavljamo, predpisi ali inšpekcijski pregledi. Torej lahko še naprej tako kadimo in odmetavamo ogorke in kuhamo kavo, dokler ne bo zapel ognjeni petelin budnice naši ravnodušnosti!? Požarno-varnostne ukrepe in navodila bomo upoštevali kasneje.

Inšpekcijskemu zapisniku za modelno mizarno je opisana naslednja ugotovitev: "Pri pregledu modelne mizarne in skladiščnih prostorov je bilo ugotovljeno, da zaposleni strogo upoštevajo požarno-varnostni red". Kako prijetna pohvala za vodstvo in delavce proizvodnega obrata, kjer se zavedajo, da bi požar uničil njihov kruh in jim vzel delo. Kot mrzel tuš pa je naslednja ugotovitev v zapisniku, da so inšpektorji našli v prostorih centralnega skladišča cigaretnih ogorkov in celo vžigalice med raznim materialom. Če se nekateri ne bomo poboljšali in bolj upoštevali požarno-varnostne predpise, se lahko zgodi, da bo prihodnji članek v čnašem časopisu nosil naslov "Nekateri ustvarjajo, drugi uničujejo".

Obveščanje - pogoj za . . .

Pogosto se jezimo in kažemo nezadovoljstvo, ko smo prizadeti zaradi slabega obveščanja. Pripravljeni smo vsepovsod kritizirati, včasih tudi na pravem mestu, pa vendar vsa opozorila ne prinašajo vedno uporabnih učinkov. Mogoče bo prav, če spregovorimo nekaj o samoupravnem komuniciranju, predvsem pa o pisnih obvestilih, gradivih. V začetku samoupravljanja so prevladovalle ustne informacije in dokaj kratke, toda še kar razumljive pisne informacije, vsaj tako pravi starejši samoupravljalci.

Informacije so sestavljali manj izobraženi avtorji kot danes, na voljo so imeli slabo in preprosto razmnoževalno tehniko.

Priliv strokovnjakov z visoko in višjo izobrazbo je vplival na bistvene spremembe informacij. Pisne informacije so postajale vse bolj zapletene, obsežne in težje razumljive (za večino uporabnikov informacij). Razen tega je h kopičenju pisnih informacij pripomogla tudi preprosta in visokoproduktivna razmnoževalna tehnika. Seveda ne bi bilo prav, če ne bi omenili vse bolj razvejane in obsežne zakonodaje in njene nenehne spremembe.

Ugotavljamo pa, da pomen pisne informacije za samoupravno informiranje in odločanje prav gotovo ne narašča, temveč da celo upada. Razlogov je seveda več, najbolj očitno pa je, da so obvestila obsežna in težko razumljiva.

Vprašamo se, kdo je odgovoren? Najbrž vsi, ki smo tako ali drugače udeleženi v samoupravnem komuniciranju. Vendar bi bilo mogoče smotrno omeniti sestavljalce besedil in jih vprašati, ali razmišljajo, za koga pišejo, koga to zanima in ali to kdo potrebuje. Strokovnjaki bi še dodali, da informacija ne sme teči samo od "oddajnika" do "sprejemnika", obveščanje torej ne sme biti samo enosmerno, temveč mora teči tudi po obratni poti. Pri enosmernem obveščanju bomo "sprejemniki" v pasivnem, podrejenem položaju. No, prav tako je očitno, da sami "sprejemniki" dopuščamo tako enosmerno obveščanje, namesto da bi glasno povedali, ali razumemo, ali znamo uporabiti, ali smo utegnili vse prebrati, preučiti itd. Moramo vztrajati, dosled-

no in načrtno ukrepati, možnosti imamo, da si zagotovimo kratko, razumljivo in jedrnat obveščanje.

Pa še nekaj o tem, kaj nas dela nezainteresirane za pisno informacijo.

Opazno je, da sestavljalci težijo po dopadljivosti ali ustrežljivosti, obenem pa je v gradivih preveč tujk, strokovnih izrazov, kratic, predolgih besed, izredno dolgih stavkov, ponavljanja besed itd. S takimi ali podobnimi težavami se še veliko bolj srečujejo delegati izven delovne organizacije, kar je najbrž eden od vzrokov za slabšo aktivnost delegatov. Za spreminjanje razmer pa ni dovolj samo znanje, temveč tudi spoznanje, da so spremembe potrebne.

Zato prizadevanje za kratko, razumljivo, pregledno in učinkovito obvestilo pomenijo hkrati tudi prizadevanja za komunikacijsko kulturo in večjo humanizacijo dela. Ne smemo dovoliti, da bo resnica taka, kot to pravi pregovor: "Oprostite, ker sem vam tokrat napisal obširnejše pismo, nisem namreč imel časa, da bi vam napisal krajšega."

Pripis uredništva:

V uredništvu našega časopisa smo z veseljem prebrali prispevek tovariša Nenada Djemica. Njegovo razmišljanje o obveščanju delavcev je prav gotovo na mestu. O tem smo v našem časopisu pa tudi v Internih informacijah že veliko pisali. Poglobljena razprava o obveščanju in komuniciranju za samoupravno odločanje pa je v naši delovni organizaciji stekla tudi na aprilski tematski konferenci o razvoju obveščanja in komuniciranja v Litostroju. Pomembno je, da vsi vemo, kaj hočemo in da si samoupravljanja in delegatskega odločanja ne moremo zamišljati brez ustreznega obveščanja. Za ta proces v smislu kulture komuniciranja v našem samoupravnem sistemu pa je nujno, da smo vsi delavci enakovredni "sprejemniki in oddajniki" informacij. Tako bi delavci prav gotovo bolje uresničevali samoupravljanje in delegatske odnose.

V prepričanju, da se ta proces tudi v naši delovni organizaciji iz dneva v dan izboljšuje, lahko rečemo, da se počasi, pa vendar vztrajno približujemo ciljem uresničevanja samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev s področja obveščanja.

Napake, napake ... napakice

Julijska bera napak

Da ne boste mislili, da smo poleti kaj manj samokritični do naših napak. Ravno tako vemo zanje, kot prej, in ravno tako jih delamo. Ko smo na zadnji seji uredniškega odbora pregledovali julijsko številko časopisa, smo se ponekod prav nasmejali. Z napakami, ki jih bomo našli, pa je tako: nekaj je naših, nekaj jih je zagrešila tiskarna, nekaj pa avtorji člankov sami.

Začnimo s splošnimi: za papir že nekaj časa ugotavljamo, da ni dober — predebel je in pretrd in preveč revijski, vendar smo lahko veseli, da imamo vsaj takšnega, saj so zadnje čase velike težave pri nabavi papirja. Tu pač moramo tiskarni oprostiti; naredijo vse, kar zmorejo. Druga stvar pa so fotografije. Posebno v zadnji številki so bile tako temne, da jih je bilo kar težko razbrati. S prehodom na offset tisk smo najprej ugotovili, da so fotografije lepše in da smo dobili boljše možnosti oblikovanja časopisa (dvobarvnost in rastr — temnejše obarvanje podlage pod teksti), zadnje čase pa ugotavljamo, da so prav fotografije iz številke v številko slabše. Imamo pa tudi manjše možnosti popravkov, ker je napake, ko je časopis enkrat narejen, težje popravljati.

Z offset tiskom pa je tako: načeloma so časopisi v tem tisku lepši, hitreje narejeni in dajejo več možnosti oblikovanja, tisk v tej tehniki pa se plača le pri večjih nakladah. Zato smo na predlog tiskarne tudi opustili strokovno povedano prejšnji knjigotisk.

Prva napaka, ki je sicer bolj lepotnega pomena, je bila opazna že na prvi strani v uvodniku. Črke bi namreč morale biti v naslovu Ko delamo — delajmo, ko počivamo — počivajmo, večje. Malo nepregleden je bil tudi članek Obiskali smo Fiesco. Z mednaslovi bi bil gotovo prijetnejši za branje.

Domišljijo vzbujajoči sta bili napaki, ki sta ju naredili Slavica in Cirila. Prva je napisala, da bodo jubilarje — 25-letniki letos obiskali hidroelektrarno Zakučac, ki leži

v zeleni dolini Istre (na strani 7), druga pa, da so po dolgi in naporni poti vsi skupaj prisopihali na vrh Češke kočice na višini 1543 m. Eden od članov uredniškega odbora je bilo vprašal, če je bilo okrog dimnika Češke kočice dovolj prostora za vse. Hribe namreč precej dobro pozna in meni, da ima streha Češke kočice malo malo prostora za vse te obiskovalce.

Pa še ena napaka, za katero nam še danes ni jasno, kako je do nje prišlo — isti sliko smo objavili na 7. in na 11. strani. Tu na 11. strani bi morala biti nad člankom "Podelitev priznanj" druga fotografija, ki je bila posneta v naši delavski restavraciji.

Da ne bomo spet končali z opravičevanjem, raje še eno napako. Marljivi Zlatorogovci so bili napisani z malo začetnico. Ne, ne, v slovenskem pravopisu ni še nič novega — vsaj v tem pogledu ne in se imena še vedno pišejo z veliko začetnico, ampak zgodi se ...

Sicer pa kar priznajte, da smo bili "pridni". Časa dopustov glede na obseg časopisa in drugih izdaj v juliju še opazili niste, ali ne? To pa je navsezadnje tudi nekaj!

Uredništvo

Pogovor o našem največjem naročilu

Na seji delavskega sveta delovne organizacije, ki je bila konec julija, so delegati razpravljali o rezultatih gospodarjenja v prvi polovici letošnjega leta. Med drugim so obravnavali tudi našo zasedenost z naročili, pri čemer je posebej razveseljiva struktura naročil, saj je za domače tržišče podpisanih 47 odstotkov naročil, za izvoz pa celo 53 odstotkov. Tako visok odstotek naročil prav gotovo dviga eno zadnjih sklenjenih naročil, to je hidroelektrarna Haditha v Iraku. To je tudi največje naročilo doslej, saj vrednost opreme, ki jo bomo izdelali skupaj z Metalno iz Maribora skupaj znaša 125 milijonov dolarjev.

Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da so bili za pridobitev tega naročila potrebni izredno veliki napor naših sodelavcev v projektivi in prodaji, predvsem pa sta se v zaključnih pogovorih in pri sklepanju pogodbe izkazala tovariša dipl. ing. oec. Viktor Nolimal — direktor tozda Prodaja in ing. Franc Gregorič — vodja projektive za Kaplanove turbine. Zato jima je delavski svet na julijski seji izrekel tudi javno zahvalo za vložene maksimalne napore pri sklenitvi tega naročila.

O naročilu za HE Haditha smo sicer že pisali, največ pa seveda lahko pove tisti, ki je to doživel. To, in priznanje, ki sta ga tovariša Nolimal in Gregorič dobila, nas je vzpodbudilo, da smo jima zastavili nekaj vprašanj, na katera sta odgovorila takole:

Priznanje naju je nekoliko presejeto. Vsekakor pa bi ga rada razširila še na preostale sodelavce, ki so sodelovali pri izdelavi ponudbe in vestno opravili svojo dolžnost. Res je, da je bilo potrebno dati od sebe še mnogo več — v kratko odmerjenem času je bilo treba izdelati strokovno neoporečno ponudbo za objekt, kakršnih je do sedaj v svetu le malo. Skratka — do predložitve ponudbe je sodelovalo več Litostrojčanov, ki so se tokrat resnično izkazali in s tem opravili prvi del poti do pridobitve naročila.

Drugi del poti — razgovore z investitorjem — je opravilo manj Litostrojčanov, toda tudi ne sami. Skupno s Hidrogradnjo, Ingro, Ra-de Končarjem, Metalno in Energo-projektom smo predstavljali jugoslovansko delovno skupino, ki je dolgotrajne in naporene razgovore pripeljala do podpisa pogodbe. Ne vem, če je sploh potrebno še posebej omenjati, da se je investitor do zadnjega trenutka pogovarjal še z dvema tujima ponudnikoma. Tudi pri tem delu ni bilo zaslužnih posameznikov, temveč je bila uspešna skupina v celoti, drug drugega smo vzpodbujali in si mesebojno pomagali. Tako, da smo složno prispeili na cilj prve etape do podpisa pogodbe. Drugo etapo pa predstavlja izpolnitev posla: izgradnja objekta Haditha v petih letih.

Kako ste izvedeli za ta velik posel?

Zanj smo izvedeli iz razpisane mednarodne javne licitacije, tak način je v Iraku običajen. Najprej opravijo tako imenovano predkvalifikacijo, kjer mora vsak interesent dokazati svojo usposobljenost za izgraditev oziroma proizvodnjo obravnavanega objekta in opreme. Temu sledi odkup tenderja, iz katerega izveš vse, kar investitor želi. Iraški tenderji so zelo obsežni in zahtevni. Našo ponudbo smo oddali investitorju preko Ingre in Hidrogradnje v jeseni 1980. Da smo se znašli v ožjem izboru, smo bili obveščeni v februarju 1981. Naša skupna pogodbeni cena je bila najugodnejša, toda z zelo majhnimi razlikami v primerjavi s konkurenco. Kakršnihkoli drugih informacij o konkurenci nismo imeli. Iračani so zagotovili popolno tajnost! No — in potem so se pričela romanja v Bagdad.

Kolikokrat in za koliko časa je bilo treba iti v Irak, predno smo dobili naročilo?

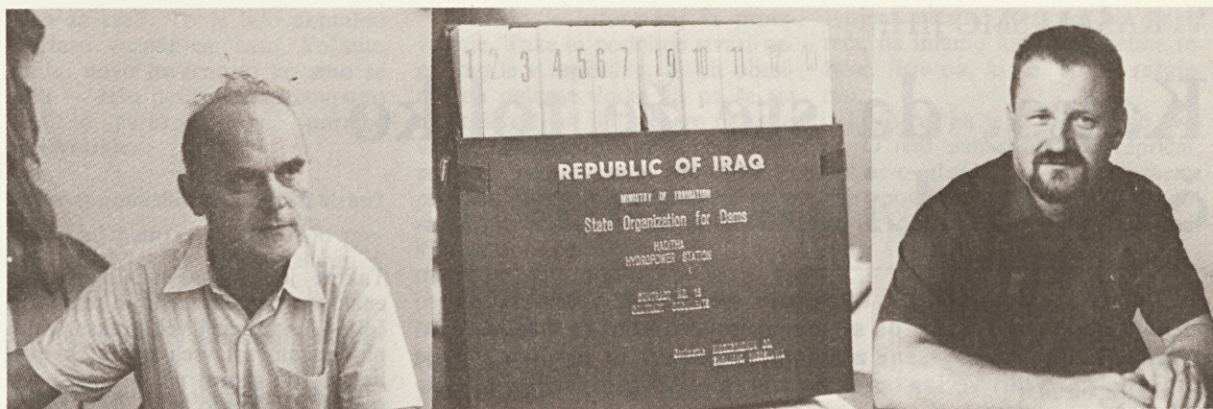
V Bagdadu smo bili v zvezi z naročilom HE Haditha petkrat. Seveda smo vsakokrat mislili, da je to zadnje potovanje pred podpisom pogodbe. Toda kaj hočemo! Investitor je z istočasnimi razgovori s tremi konkurenti iskal najboljšo strokovno rešitev, pa tudi ceno in ostale pogoje. Naj mimogrede omenim, da je investitor poklical skupino mednarodno priznanih strokovnjakov, da je razsodila o najboljši skupni rešitvi. Toda pot v Irak v tistih dneh ni bila tako enostavna. Največkrat smo potovali do Amana ali Damaska, nato pa le še z avtobusom do Bagdada. Enako je bilo tudi pri povratku. Skupno smo se z avtobusom prevozili nekaj tisoč kilometrov, toda več kot deset tisoč prav gotovo ne. In če si človek vsakokrat dopoveduje, da je to poslednja vožnja, tudi to vzdrži. Tudi z ogledom narave ni bilo nič. Zadoštuje, da si ogledaš en kilometer puščave, potem pa je vseh tisoč enakih. Ceste so lepe, asfaltirane, nekateri celo zaspijo med petnajsturno vožnjo, sicer pa gostišč ob cesti ni.

Kakšna je bila konkurenca in kako smo naročilo dobili?

Na vprašanje sva v glavnem že odgovorila. Slišali smo, da je tendersko dokumentacijo oddalo 14 interesentov. Velik interes si razlagamo tako: Irak je ena od redkih držav, ki plačuje svoje investicije v gotovini. Ponudbo je predložilo mnogo manj interesentov, verjetno zaradi zahtevnosti objekta, morda pa tudi zaradi iraško-iranskega spora, ki se je pred tem razveljal. Sicer pa — ker lahko dobi posel le eden, sta že dva konkurenta več kot preveč, in prav toliko se jih je znašlo v ožji izbiri investitorja. Na odločitev o dodelitvi posla pa je brez sentimentalnosti vplivala najboljša tehnična rešitev izgradnje objekta, skupno z vso opremo, pa tudi naše reference. Sicer pa se z Iračani že dobro poznamo, saj so iste jugoslovanske delovne organizacije že zgradile v Iraku HE Hemren Dam, ki je pričela obratovati prav letos.

Kaj pomeni to naročilo za Litostroj?

Lahko bi odgovorila, da je to naročilo pridobljeno kot po naročilu. V celoti in v vseh ozirih se vklju-

Tovariša Nolimal in Gregorič s pridobljeno pogodbo za HE Haditha v Iraku (Foto: E. L.)

čuje v našo gospodarsko situacijo, tako v Litostroju kakor tudi v Jugoslaviji. Petletno dokaj obširno delo za izvoz bo nadoknadilo izpad domačih investicij, katere nam omejuje stabilizacija. Plačilo bo izvršeno v konvertibilni valuti, pridobili bomo nove, še veljavnejše reference za podobne posle, povečali bomo gospodarsko sodelovanje med obema neuvrčenima državama itd.

Še prav poseben pomen pa ima to naročilo za Litostroj. Priznati morava, da je bilo pred izdelavo ponudbe nekaj omahovanj. Razmišljali smo, ali naj po dveh, treh "porazih" doma iščemo priznanje in uveljavitev na tujem! Ali naj zopet obudimo naše "turbinsko navdušenje"? Namreč — v lastni hiši vemo, da smo z nekaterimi obdelovalnimi stroji omejeni, na pri-

mer na struženje do 10 metrov, na teže izpod 100 ton, na ulitke do ... itd. To vemo že nekaj časa. To pa nam je onemogočalo, da bi sodelovali pri marsikaterem poslu (Djerdap I in II in nekatere druge licitacije na tujem). Tudi tokrat bomo morali rešiti nekatere probleme dimenzij in teže. Zato smo že v ponudbenem postopku predlagali češkoslovaški firmi ČKD Blansko sodelovanje, na kar je rada pristala. Nam pa bi moral biti to zadnji opomin, da končno napravimo ta gabaritni skok v naši opremljenosti. Vse ostalo imamo: voljo, pripravljenost in dovolj lastnega znanja. Če rešimo ta problem, se bodo temu, dosedaj največjemu naročilu kaj kmalu pridružila podobna ali pa še večja.

Kakšne so po vašem mnenju težave, ki nas čakajo pri realizaciji tega naročila?

Težave? Težav ne bo nobenih! To so naloge, ki jih bo moral vsakdo in vsi skupaj organizirano izvrševati.

Nam ga bo uspelo realizirati v roku?

To vprašanje predstavlja osrednjo nalogo vsakega naročila. Naj ga ponoviva: "Kako realizirati naročilo v roku?" To naročilo predstavlja redko priložnost, da preverimo naše organizacijske in tudi delovne sposobnosti. Roki so resda kratki, toda konkurenca je nudila še krajše. In konkurenca bi posel končala v roku. Kaj pa mi?

Pripravila M. M.

Obisk iz Tbilisija - SZ

Na povabilo generalnega direktorja Marka Kržišnika je prispela v torek 21. julija na obisk v Litostroj petčlanska delegacija proizvodnega združenja "Elektrovostrojitelja" iz Tbilisija — glavnega mesta sovjetske socialistične republike Gruzije. Delegacijo je vodil generalni direktor "Elektrovostrojite-

lja" tovariš Zurap Čivadze, spremljali pa so ga še: sekretar partijskega komiteja tega proizvodnega združenja tovariš Džikvidze Loid ter člani delegacije tovariš Čačua Georgij, tovariš Amiran Gelašvili in tovariš Džoni Mšvidobadze. Obisk delegacije "Elektrovostrojitelja" iz Tbilisija v Litostroju pomeni

uresničevanje praktičnega sodelovanja med prijateljskima mestoma Tbilisijem iz Gruzije in Ljubljano.

Že v letu 1977 so politični in skupščinski predstavniki obeh mest podpisali listino o prijateljskem sodelovanju med obema mestoma, ki se že nekaj let uspešno razvija. V tej listini je poudarjeno, da bosta obe mesti razvili tudi gospodarsko sodelovanje sorodnih proizvodnih panog in delovnih organizacij.

Že leta 1978 je na pobudo družbenopolitičnih organizacij in skupščine mesta Ljubljana generalni direktor Marko Kržišnik s posebnim pismom povabil predstavnike proizvodnega združenja "Elektrovostrojitelja" iz Tbilisija na prijateljski obisk v Ljubljano in v Litostroj. Temu vabilu pa so se odzvali šele letos.

V nekaj dneh bivanja v Ljubljani, smo našim prijateljem iz Tbilisija razkazali našo delovno organizacijo, predvsem pa proizvodni program, samoupravljeni razvoj in delo družbenopolitičnih organizacij.

V pogovorih, v katerih so sodelovali odgovorni sodelavci družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in naš generalni direktor tovariš Kržišnik, so skupno ugotovili, da obstajajo realne možnosti tesnejšega medsebojnega, gospodarskega sodelovanja. Predvsem je možna izmenjava znanstveno tehničnih in tehnoloških izkušenj, izmenjava strokovnjakov in drugih oblik gospodarskega sodelovanja, za katere bi se v bodoče dogovorili.

Ob njihovem obisku v Ljubljani jih je sprejel tudi predsednik skupščine mesta Ljubljane dr. Marjan Rožič ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Ljubljana Šiška.

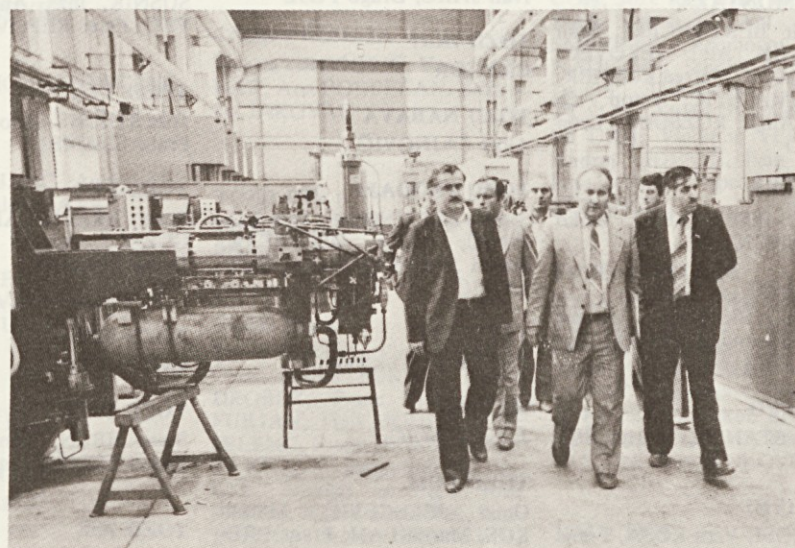
Kot zanimivost lahko omenimo še to, da podjetje "Elektrovostrojitelja" v glavnem izdeluje magistralne električne lokomotive različnih velikosti in moči, izdeluje pa tudi različne velikosti viličarjev na električni pogon, ki se pretežno uporabljajo za skladišča.

Z obiskom predstavnikov "Elektrovostrojitelja" v Litostroju je bil vzpostavljen prvi tesnejši stik med obema delovnima organizacijama. Pripravljeni smo, da se bo sodelovanje uspešno razvijalo naprej, to pa bo še bolj okrepilo prijateljsko sodelovanje med pobratenima mestoma Tbilisijem in Ljubljano.

K. G.

Razgovori z delegacijo "Elektrovostrojitelja" iz Tbilisija so potekali v prisrčnem vzdušju (Foto: K. G.)

Delegacija iz Tbilisija ob ogledu tovarne (Foto: K. G.)

VPRAŠALI SMO JIH:

Kako, da ste že toliko časa v Litostroju?

Delavcev, ki ostajajo v Litostroju vse dlje, je vedno več — to pa nam lahko tudi pove, da se mnogi počutijo dobro v tej delovni sredini. Tesno so povezani z delom, sodelavci in okoljem, svoje izkušnje pa vsaj večina prenaša na mlajše generacije, ki šele prihajajo.

Naših pet jubilarov smo izbrali čisto na slepo. Pazili smo le na to, da ne pozabimo na tovarišice. Videli boste kako ti jubilarji preživljajo "litostrojska leta", kaj menijo o tem in onem in kako se tu počutijo.

Vsem ostalim, ki jih na žalost nismo mogli obsežneje predstaviti, pa iskreno čestitamo in želimo, da bi se v Litostroju še naprej dobro počutili.

Alojz KAČIČ, TOZD Montaža - 30-letnik

Simpatičen in odkrit sogovornik je bil tudi najstarejši po jubilejih Alojz KAČIČ. V litostrojski šoli se je izučil za strojnega ključavničarja, vsa leta pa dela kot preizkuševalac turbinske regulacije. V Jugoslaviji skoraj ni elektrarne, kjer ne bi sodeloval — ali pri pogonu novih elektrarn ali pa pri remontu in revizijah starejših elektrarn. Zelo dobro pozna tudi tiste, ki jih ni delal Litostroj. V vseh teh letih pa je preživel veliko časa tudi na montažah v tujini: dvakrat je bil v Togu na HE Kpime, dvakrat v Etiopiji na HE Adola, pa na izviru Modrega Nila, na jezeru Tana na HE Tis Abbay in nazadnje v Kambodži na HE Kirikom. Če bi takole sešteli ves čas, ki ga je tovariš Kačič preživel po svetu, bi bilo to najmanj 15 let — to je povprečno 7 do 8 mesecev na leto. Na žalost pa nama je primanjkovalo tako časa kot prostora, da bi se o tem lahko kaj več pogovorila.

Kaj vas je vleklo, da ste v Litostroju ostali tako dolgo?

Že v litostrojski šoli sem imel take učitelje, da si ne bi mogel želeti boljših, ko pa sem se zaposlil v Litostroju, sem že na začetku našel delo, ki me veseli in možnosti za izpopolnjevanje znanja. Ves čas, kar delam v Litostroju, sem ponosen, da delam v tej tovarni — v tem me niso omajale niti krize, ki smo jih preživeli. Ne samo to, da

me delo pri gradnji elektrarn veseli, v Litostroju so me naučili "hoditi", misliti, delati ...

So se Litostroj in ljudje v teh letih močno spremenili?

Da, spremenili smo se ljudje, tudi jaz. Še pred dvajsetimi leti nam denar ni toliko pomenil kot danes, veliko važnejše je bilo, kaj in koliko bomo naredili in poslali iz tovarne. Ampak vse to ni samo krivda ljudi in posameznikov, spremenil se je čas in razmere.

Kako se počutite kot star Litostrojan?

Ko gledam mlade, ki prihajajo iz naše šole, se mi zdi, da smo mi več znali. Imeli smo širši učni program in precej več praktičnega pouka.

Takrat je bil naš učni program enak programom srednjih tehniških šol — le s precej več prakse. Zdaj pa opažam pri vseh novih, ki prihajajo, da skoraj nič ne znajo narediti. Saj imajo zdaj tudi toliko šolskih ur, ampak najbrž imajo vse preveč politike.

Kot star Litostrojan pa se počutim prav ponosnega, da sem že tako dolgo tu. Nobena kriza me ne bo mogla spraviti stran, sicer pa po toliko letih najbrž nobeden več ne bi šel. Povem pa vam, da Litostroj ne bo nikoli propadel.

Zdaj, ko ste prehodili vse faze jubilejev, mi povejte, kateri je bil najlepši in katerega ste si najbolj zapomnili?

Vsak jubilej po svoje je bil dragocen. Po letih postajam starejši, po srcu pa vedno mlajši. Ponosen sem pravzaprav na vsakega posebej. Zadnji jubilej — petindvajseti — sem bil spet na montaži, zato se tudi nisem mogel udeležiti izleta.

Ali lahko rečete, da kot star Litostrojan dobro poznate Litostroj in ljudi?

Poznam ga v dušo. Dobro poznam vse obrate, ljudi, skratka — celo tovarno. Spomnim se še vseh starih obrazov, spoznavam nove, s sodelavci pa velikokrat obiščem tudi naše upokojece. Mislim, da je ostalo v Litostroju največ moje generacije. Na najrazličnejših delovnih mestih in položajih so.

Kaj menite o naših družbenopolitičnih delavcih?

Veliko jih poznam, ki so zapustili poklic, za katerega so se izučili — lahko pa bi bili aktivni na delovnem in družbenopolitičnem področju. Sem absolutno proti vsakodnevnomu govoričenju. Dogaja se, da iste probleme obravnavamo na nešteti sestankih, proizvodni delavci pa tako izgubljajo še tiste ure, ko bi morali delati. Na papirjih je napisanih vse preveč stvari, važne pa so samo akcije.

Kaj želite Litostroju in delavcem, ki vanj prihajajo?

Vsak, ki pride v Litostroj, je lahko ponosen, da je postal član kolektiva takšne tovarne, ki je Jugoslaviji dala in še daje takšen napredek in razvoj. Skoraj neverjetno je, vendar so naše elektrarne pripomogle tudi k razvoju naše družbe in spremembi mišljenja ljudi. Sam sem to lahko opazil v do še pred nekaj leti zaostalih in nerazvitih krajih, ko smo gradili elektrarne, in sedaj, ko se vračam tja na remonte. To je izredno kratek čas za tako velike — pozitivne spremembe. In ali ni dovolj, da si ponosen na Litostroj že to, da smo postali uveljavljena tovarna, ki enakovredno sodeluje in konkurira tudi svetovno znanim podjetjem?

Dušan TOMŠIČ, TOZD IVET — 25-letnik

Nasmejan in vedno priazen, tak je tovariš TOMŠIČ. Najprej je prav začudeno vprašal, zakaj je za intervju izbran prav on, potem pa se je kar vdal v usodo in rade volje

odgovarjal na zastavljena vprašanja. Omenim naj še to, da je v tozdu IVET vodja proizvodne energije in vzdrževanja cevni inštalacij (sem spada lastna toplotna energija, proizvodnja kisika, stisnjen zrak, vsa nabava energije (voda in plin), distribucija po tovarni in ves obračun energije).

Obdobje, ki ste ga preživeli v Litostroju, je kar dolgo. Kako vi gledate na izmenjavo generacij v tovarni?

Vsaka generacija prinaša nekaj novega. Vsi, ki prihajajo niso ide-

alni, pa saj tudi mi nismo bili. Mi slimo pa, da premalo vlagamo v mladino. S tem mislim na njihov prosti čas, ki ga pogosto nesmotrno izrabljajo in pozabljajo na osnovno — na delo. Če bi že primerjal mojo generacijo in sedanje mislim, da smo bili mi vseeno bolj delavni in bolj disciplinirani. Najbrž smo se delu bolj posvečali tudi zato, ker je bil standard nižji, saj sicer ne bi dosegli tega, kar imamo danes. Dosti bolj opazna pa je bila tudi želja po strokovnem izpopolnjevanju.

Kaj mladim najbolj zamerite?

To, da ne čutijo dovolj odgovornosti do dela. Vzrok je najbrž nekoliko v spremembi mišljenja, nekoliko pa tudi zaradi porenja novih delavcev. Večina ma prihajajo z dežele in zato nimajo pravih delovnih navad — seveda pa se tudi izjeme. Mislim, da vsako delo zahteva precejšnjo odgovornost, v velik meri velja to tudi za vzdrževanje. Ne bi se strinjal z mislijo prenekaterih v tovarni, ki pravijo, da je najbolje, da vzdrževalci iz Iveta sedijo, saj to pomeni, da je vse v redu. Dela je vedno dovolj — še posebej, če hočemo, da ne bo prišlo do zastojev na strojih.

O mladih pa še to: za v koš že niso saj delo opravljajo. Na žalost pa nam primanjkuje določenih poklicev, kot so kurjač in podobno. Vedno bolj opažam, da so mladi vse bolj izbirični in iščejo poklice, kjer bi bili čim manj umazani. Tako pa velikokrat ne gre-

Ste že kdaj pomislili, da bi odšli stran?

S tem je tako: nekje je pač treba delati in vesel sem, da lahko delam. Premišljeval sem že o tem, da bi odšel kam drugam, saj menim, da bi moral vsak človek po desetih letih obvezno zamenjati službo; sicer se dogaja, da pri delu in delovni ustvarjalnosti nazaduješ, otopiš in nimaš več potrebnih ambicij. Zelo težko pa je po določenem številu let zapustiti znano okolje in sodelavce, ki jih dobro poznaš. Vedno težje greš drugam.

V vseh teh letih, kar delam v Litostroju, sem se tu dobro počutil. Že ves čas delam na področju energetike — v vzdrževalnih obratih, mislim pa, da sem se tudi s sodelavci dobro razumel. Seveda so bili tudi trenutki, ko smo se kaj sporekli, toda če je pri vzdrževanju vse v redu, tudi sporov ni. Lahko rečem, da poznam vse naše delavce in se tudi rad ustvim ter se pogovorim z njimi. To pa gotovo tudi pomaga pri dobrih medsebojnih in prijateljskih odnosih, ki jih imamo v tozdu.

Ob koncu pa bi rad omenil še to, da imamo v Litostroju veliko srečo, da še nikoli nismo bili na hladnem. Vsi stari in že zdavnaj amortizirani kotli za ogrevanje še vedno delajo, to pa je v glavnem zasluga ljudi, ki so jih vzdrževali in skrbeli zanje.

JUBILANTI V LETU 1981 • JUBILANTI V LETU 1981

30-LETNIKI

DS SSP POAE
Ignac KUSTEC

DS SSP KSS
Stane VOGELNIK, inž., Karel GORNIK

TOZD IRRP
Janko BAUMKIRCHER, Janez CIGALE, Cvetko FURLAN, Franc GREGORIČ, inž., Stane GROM, Jože HAUSCHILD, Janko OGRIČ, inž., Adolf PERME, Franc ŠTRUS, Marjan KOKALJ

TOZD NABAVA
Ivan HRASTAR, Ivanka TORKAR

TOZD PRODAJA
Vladimir JANKOVIČ, Janez KODERMAN, Peter PIŠKUR

DS PFSR
Franc KOVAČ, oec., Dragica POGAČNIK, dipl. oec.

TOZD PUM
Slavko BERGINČ, Vladimir BESEDNJAK, Mirko DRK, Franc HANC, Ivan JAMBROVIČ, Boris KALČIČ, Avgust KLEMENC, dipl. oec., Albert ODEB, Andrej PERKO, Nada

PIVK, Alojz SOLCE, Karel — Drago SVETIČIČ, Andrej UTROŠA, Mihael ŽILAVEC

TOZD OBDELAVA
Feliks AS, Vekoslav CVIRN, Jakob JURKOVIČ, Zlatko KERESTES, Marija Kladnik, Božo MILENKOVIČ, Rihard NOVAK, Karel PLATOVŠEK, Franc PODGORŠEK, Anton ZEVNIK, Jožef ZORJAN

TOZD MONTAŽA
Vladimir BERTONCELJ, Ivan CEDILNIK, Alojz JEKOVEC, Alojz KAČIČ, Alfred KÖLNER, Slavko MAJETIČ, Anton NOVAK, Alojz ROŽMAN, Leon TANKO

TOZD TVN
Andrej JESENOVEC, Vinko KLEMENČIČ

TOZD PZO
Stanislav BLATNIK, Ernest BURNIK, Andrej FENDE, Anton KAJDIŽ

TOZD PPO
Rudolf STANEK, Marija ŠIFRER

TOZD IVET
Alojz KOSI, Vera KOŠA, Franc PATE, Ignac PODGORELEC, Albin VIPOTNIK, dipl. inž.

TOZD ZSE
Milan VIDMAR, Ana ROSSI

25-LETNIKI

DS SSP POAE
Janez SANSONI, Martina SRPČIČ

DS SSP KSS
Ivan JARC, Drago POJE

TOZD IRRP
Ciril ZOR

TOZD NABAVA
Alojz ŠAJNOVIČ

TOZD PRODAJA
Srečko BOGUNOVIČ, Vera KOPINIČ, Marija OBERSTAR, Štefan ROJINA, Marija ŠKRJANEC

TOZD PTS
Terezija KOSTREVC

DS PFSR
Janja IVAČIČ

TOZD PUM
Omer JELEČEVIČ, Marjan KOS, Marija LAH, Franc PREGRAD, Anton PREŠEREN, Marija UŠAJ, Rudolf ŽUČKO

TOZD OBDELAVA
Vinko CVELBAR, Franc DOBNIKAR, Leopold GRAH, Stane KRAFOGEL, Jože MARIČ, Anton MIKLAVČIČ, Drago OBLAK, Ivo ŠNAJDER, Aleksander ŠTINEK, Matevž ŠUSTERŠIČ

TOZD MONTAŽA
Milena BAN, Štefan DROBNIČ, Janez GROZNIK, Danilo PEČAR, Josip POPOVIČ, Anton SUŠNIK, inž., Andrej ŽEBAVEC, Peter REPOVŽ

TOZD TVN
Jože KUŽNIK, Adolf STRAKA, Franc ŠRAMEL

TOZD PZO
Pavel BREZNIKAR, Stanislav GUZELJ, Gvido IVANČIČ, Janko REMŠAK

TOZD PPO
Gvido COLJA

TOZD IVET
Stane HREN, Stane KOCJAN, Dušan TOMŠIČ, inž.

TOZD ZSE
Mirko KOŠIR, Marija NOVAK, Anton ROBEŽNIK

20-LETNIKI

DS SSP POAE
Antonija BAN

DS SSP KSS
Franc GLOBOKAR, Stanislav JANČAR, Milenko PALAČKOVIČ, Franc STIBRIČ

TOZD IRRP
Marija ANŽUR, Jožica BOVHA, Slavica NOVAK, Marija ROTAR, Andrej TREBŠE, Niko VUJOŠEVIČ, dipl. inž., Uroš KOS, Matilda REP

TOZD NABAVA
Ana ČESNIK, Jože JUVAN, Boris LETNAR, dipl. inž., Vinko UDOVČ

TOZD PRODAJA
Terezija BIZJAN, Janez HRIBAR, Ivan KOBLEK, Djordje KROTIČ, dipl. iur., Šime ZUPČIČ

TOZD PTS
Monika-Simona PERME, Ljubomir PALAČKOVIČ, Erna ZUPAN

DS PFSR
Marija COLNARIČ, Slavka HORVAT, Martina MERVIC-TRAMTE, Pavla PETAKOVIČ, Iva SIROTKA, Milan ZAJC

TOZD PUM

Milenko BILANDŽIČ, Alojz BLATNIK, Antoni BOBEN, Alojz ERJAVEC, Mustafa GALIČ, Franc GRM, Franc KOTNIK, Franc KOTNIK, Ciril KOŽELJ, Alojz LAH, Alojz MAVER, Janez MRVAR, Jože NOSE, Anton PAPEŽ, Franc PEČJAK, Jože PERPAR, Ivan SLADIČ, Stanislav SMOLIČ, Viktor HROVAT, Franc JENKO, Jože ŠINKOVEC, Franc ZGONC, Mirko ŽLEBNIK

TOZD OBDELAVA
Lidija ARHAR, Stanislav ČIZEL, Anton DELEJA, Franc ERBIDA, Anton GRUDEN, Franc HANČIČ, Franc HOFBAUER, Jože JESIH, Stanislav KRAGELJ, Ivan KREK, Gera MARKOVIČ, Stanislav NEMANIČ, Mihael OGOREVC, Franc PEKOLJ, Anton PRELOVŠEK, Ivan PRISLAN, Ivan PUSTOŠLEMŠEK, Jože RUS, Anton ŠPAROVEC, Rudolf VEBER, Anton VIDIC, Anton ZABUŠKOVEC

TOZD MONTAŽA
Konrad BLAŽ, Jožef ČANŽEK, Jožef ČEH, Vinko ČEH, Mirko ČEPURAN, Jože ERMENC, Henrik HOČEVAR, Silvester JAKOŠ, Peter KOŠIR, Ivan KOŠTRUN, Branko KRŽAN, Jože LOVŠE, Branko - Franc

Tončka BAN, DS SSP — 20-letnica

Tončka dela že vrsto let na področju planiranja, čisto na začetku pa je delala eno leto in pol kot je drarka v jeklolivarni in za tem eno leto v arhivu dokumentacije. To, da je simpatična sogovornica, je bilo očitno že na začetku, da pa je bila v odgovorih tudi poštena, lahko razberete tudi sami:

Ali je 20 let dolga doba v eni tovarni?

V eni tovarni ja, ampak kot delovna doba to ni tako dolgo. Sicer pa vsa ta leta zelo hitro minejo.

Kateri so vaši najljubši spomini na pretekla leta?

Spomini so vezani na službo in na življenje samo. Oboje je tako povezano, da se skoraj ne da ločiti. Najlepše je bilo vedno, ko sem premagala kakšne težave in delo je spet steklo naprej. Sicer pa imam veliko lepih spominov na sodelavce, na trenutke, ko smo jih preživeli skupaj, pa na izlete, katerih je bilo včasih več; v tem času, kar sem tukaj v službi, pa sem si tudi ustvarila družino. Tudi mož je Litostrojčan, letos pa je na enomesečni praksi v Litostroju tudi moja štirinajstletna hči. Priložnostno dela kot kurirka, litostrojske poti pa so tako dolge, da je dobila celo žulje na nogah. Stari sodelavci odhajajo, prihajajo pa novi. Žal mi je, ker izgubljam stik s prijatelji, ki so odšli, novi sodelavci pa prinašajo nove ideje in novo svežino v okolje, kjer delam.

Kaj pa mislite o "litostrojskih šefih"?

Oh, preveč so zaverovani sami vase in premalo upoštevajo mnenja drugih! Glede na število so dovolj sposobni (!).

Pa njihova odgovornost?

Imajo soodgovornost! Premalo pa so samoodgovorni.

Se vam zdi, da jih je preveč?

Predvsem so preveč razdrobljeni glede na strokovne službe. Glede na tozde jih je dovolj. Predvsem mislim, da ne more biti šef tisti, ki je šef samemu sebi, ali pa "ima pod seboj" le še enega ali dva človeka. Voditi mora delo določenega števila ljudi, sicer pa naj bo plačan po strokovnem delu, ne pa po položaju ali funkciji.

Kaj pa mislite o disciplini v Litostroju, tudi o svoji?

Organizacijsko je disciplina dobro zastavljena, realizacija pa je odvisna pretežno od posameznikov, nekoliko pa tudi od šefov. Višje bi morala biti razvita zavest posameznikov, šef pa ne sme biti policaj, temveč vzor ostalim. Na žalost ni vedno tako. Res pa je, da so pogosto tudi šefi preveč popustljivi. Sama se urnika držim, istočasno pa izkoristim priložnost tudi za kakšen zasebni opravke, ki bi ga bilo možno opraviti v prostem času. Sicer pa to, da si v službi, sploh še ni merilo za to, da tudi delaš. Zato bi bilo pogosto zelo prav, ko bi imeli premakljivi delovni čas, ko bi si čas lažje načrtovali glede na delo, ne pa na "predpisane" ure.

Ludvik GORJANC, TOZD PPO — 15-letnik

Ko smo takole na slepo izbirali med jubilarji, smo ugotovili, da je med njimi tudi tovariš GORJANC. Poznamo ga že dolgo, saj je že vrsto let redni dopisnik našega časopisa. Zato smo mu ob koncu intervjuja zastavili nekaj vprašanj tudi o tem.

Kako, da ste že toliko časa v Litostroju?

Predvsem zaradi dobrega vzdušja v tozdu in dobrega sodelovanja s sodelavci. Drugi vzrok pa je zanimivo delo, ki ga opravljam. Sem sicer vodja proizvodnega planiranja v plansko-analitski službi v tozdu PPO, po drugi strani pa sem "de-

klica za vse". To je bilo aktualno še zlasti v zadnjem času, ko smo gradili novo tovarno in ko smo se selili — zelo pestro in raznovrstno delo so narekovale pač potrebe proizvodnje.

Ste kdaj pomislili, da bi odšli stran?

Ne, saj nam je v Litostroju prelepo. Plače so v redu, delamo v redu, lahko bi še več ...

Kaj bi morali v Litostroju izboljšati?

Predvsem odgovornost do dela in to na vseh področjih! Ugotavljam, da zelo slabo izpolnjujemo plansko dogovorjene obveznosti, čeprav pravimo, da je dogovor skoraj bolj obvezujoč kot zakon. Akte imamo urejene, konkretno pa si ne

upamo na nikogar pokazati s prstom, če ne dela v redu. In pri tem ne mislim na proizvodne delavce! Gotovo pa je, da bi tudi sam lahko naredil še več.

Kaj počnete v službi tisti čas, ko ne delate?

Pogovarjam se o športni stavi in o lotu — včasih se tudi spleča!

Kaj vas v Litostroju moti?

Preveč je sprehajanja po tovarni. Včasih dobim občutek, kot da sem nekje pred Namo ali Figovcem.

Vas pisanje v časopis kaj obremenjuje?

Ni mi težko napisati člankov, ki jih potrebujete, pisanje pa me tudi prav nič ne obremenjuje.

In kaj vam pri našem časopisu ni všeč?

Premalo je informacij iz proizvodnje. Take in podobne stvari napišemo le v zapisnike, ki jih obesimo na oglasne deske ali pa še tja ne, koliko ljudi jih prebere pa tako vemo. Litostrojčanom zamerim, da premalo berejo razne zapisnike in premalo poznajo pravilnike, seveda razen pravic, ki jih imajo. V zvezi s časopisom pa bi rekel, da je premalo različnih dopisnikov in da se preveč ponavljajo isti podpisi. To se pozna tudi po temah, ki jih objavljate.

In kaj lahko rečete za konec?

Vsaj za naš tozda lahko rečem, da imamo čudovite pogoje dela in da moramo samo še bolj delati. To, kar imamo, moramo čuvati in obnavljati, saj se moramo zavedati, da je vse to naše. Mislim, da nam bo kmalu uspelo realizirati 4000 ton proizvodnje, delati pa moramo res vsi, ne samo nekateri.

Božo KECCMAN, TOZD PZO — 10-letnik

Skoraj dvojni jubilarant bi mu lahko rekli, saj je letos že drugič 10-letnik v Litostroju. Tovariš KECCMAN, zdaj zaposlen v tozdu PZO kot delovodja, je namreč že praznoval desetletnico, za tem pa je za nekaj let zapustil Litostroj. Prvič se je zaposlil leta 1955 in glede na to, da se je v Litostroj spet vrnil, smo mu zastavili naslednje vprašanje:

Kako se v Litostroju počutite in kaj delate?

V Litostroju se počutim zelo dobro in rad opravljam vsakršno delo. Lepo se razumem tudi s sodelavci, zato mi je delo tukaj v užitek.

Ali poznate v Litostroju veliko ljudi?

Najbolje seveda poznam tiste, s katerimi največ sodelujem — se pravi v našem tozdu. Ko sem bil predsednik sindikata, pa sem jih poznal precej več, tudi iz drugih tozdov. Seveda pa poznam zelo veliko ljudi tudi na videz.

Kaj menite o Litostroju?

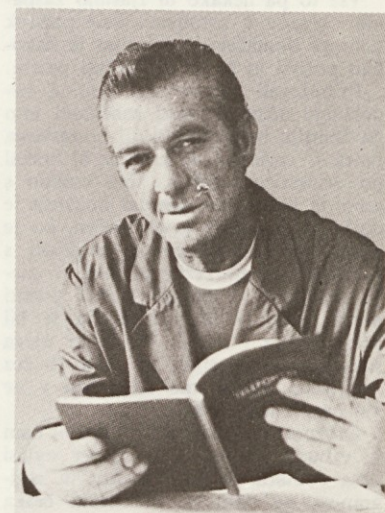
Meni pomeni Litostroj veliko. To je trdna tovarna, na katero se lahko zanesem. Vedno je bilo tudi dovolj dela, stvari so urejene in na

svojem mestu. Res ne bi mogel reči, da imamo kakšne posebne težave, tiste pa, ki so, sproti rešujemo.

Litostroj pa je znan tudi po svetu. O tem sem se lahko prepričal, ko sem delal na Nizozemskem. Prav ponosen sem bil, ko sem ugotovil, da poznajo Litostroj tudi tam.

Ste s svojim delom zadovoljni?

Sem! Do sedaj sem delal kot delovodja, septembra pa sem postal inštruktor strojnih ključavničarjev. Delo bom spremenil pretežno zaradi zdravstvenih razlogov, ker so bile prej v popoldanskih izmenah po obratih večje koncentracije plina, tega pa zaradi obolelih dihal ne prenesem. V času, ko delam v Lito-

stroju, sem dobil že medaljo dela in pismeno pohvalo centralnega delavskega sveta. V Litostroju bom vsekakor ostal tudi naprej, pregovarjam pa tudi sina, da bi prišel sem; to pa je menda najboljša zagotovilo, da sem tukaj rad in da mi je všeč.

Toliko tovariš Kačič in toliko ostali. Priznati morate, da se "pravi" Litostrojčani kalijo skozi leta. Zato si želimo, da bi bilo jubilarantov iz leta v leto več, letošnjim pa iskreno čestitamo!

M. M.

(Nadaljevanje na 8. strani)

JUBILANTI V LETU 1981 • JUBILANTI V LETU 1981

PIKL, Anton TRAVNIK, Ivo VODUŠEK

TOZD TVN
Jože CUGELJ, Stanislav PREPADNIK, Anton SLADIČ, Anton VOVK

TOZD PZO
Martin BREZOVNIK, Bernard DOLENC, Anton HOČEVAR, Ignac HORVAT, Stanislav KASTELIC, Anton LESJAK, Jožef POTREBIN, Peter URŠIČ, Janez VIRAG, Rade VUNJAK

TOZD PPO
Jože POTOČNIK, Zoran SEVER, Anton TURK, Drago STEVANOVIČ

TOZD IVET
Ferdo BELE, Jože BOŽIČ, Stanislav KONEČNY, Mirko KUZMAN, Krsto NEDELJKOVIČ, Alojz PLAZNIK, Karel SKOK, inž., Franc STRNIŠNIK, Jože VIDRIH, Alojz ZADRAVEC

TOZD ZSE
Marija ČOVIČ

15-LETNIKI

DS SSP KSS
Marjan SIGULIN

AMBULANTA
Iva LJUBIČ

TOZD IRRP
Karol TOVORNIK

TOZD NABAVA
Tomislav KADUNC

TOZD PRODAJA
Jože GLAVIČ, Katica HENC, Rafael VIDMAR

TOZD PTS
Martin TEGELJ

DS PFSR
Branko ZAGORC, Dušan VULETA

TOZD PUM
Stipo BARIŠIČ, Radomir BUNDALO, Franjo DIZDAREVIČ, Drago ERŽEN, Peter GAKOVIČ, Janez GLADEK, Anton HAJŠEN, Lazar KONDIČ, Jožvan MAJKIČ, Venčeslav MIŠMAŠ, Jože STRUNA

TOZD OBDELAVA

Anton BIZJAK, Božo JORDAN, Emil KRAMŽAR, Vlado LEPEN, Miha PIRC, Anton SMOLIČ, Franjo ŠPEHAR, Franc URBIČ, Ciril ZAJC, Fadil ZEC

TOZD MONTAŽA
Branko COTMAN, Mirko MERHAR, Bogomir VOJE

TOZD TVN
Branko ŽIVKOVIČ

TOZD PZO
Boško BJELIČ, Jože PEČJAK, Ivan ŠTERK

TOZD PPO
Ludvik GORJANC, Andrej SEKAČ, inž., Alojz ŠAVRIČ

TOZD IVET
Jože BOLA, Franc GRABNAR, Aladar HORVAT, Ladislav JUŽNIK, Karel ULES

10-LETNIKI

DS SSP — POAE
Terezija ADAMIČ

DS SSP KSS
Marija RUPERT

TOZD IRRP

Peter FUSS, Josip KESIČ, dipl. inž., Branko TKALEC, Anton VERDERBER, Leopold SKRBINŠEK, dipl. inž., Janez ŽAGAR, inž.

TOZD NABAVA
Franko MATEJČIČ, Zofija PAPIČ, Ivan SELJAK, Tahir MALAGIČ, Fahrudin SELIMOVIC

TOZD PRODAJA
Angela GREGORIČ, Vera HAFNAR, Ana PODPEČAN, Zdravko JAKOVAC

TOZD PTS
Drago BLATNIK, Janez TOMŠIČ

TOZD PUM
Jakup BERIŠA, Vladimir BRACUN, Rajko BURSAČ, Janez DROBEŽ, Franc FINK, Ivan FURJAN, Hail HODJIČ, Jože JELENC, Franc JERMAN, Darko KNAVS, Dragoljub KUVALLJA, Nikolaj MALIČ, Jože PERKO, Anton SLAPNIK, Joso TOMIČ, Janez TRUNKELJ, Stanislav VIDMAR, Mirko VRBIČ

TOZD OBDELAVA

Darko BAJDE, Josip ČOGA, Viktor FARKAŠ, Marjan FLIS, Johann FUSS, Vincencij JAKOPIČ, Dušan KARLIN, Šahbaz KAVAZOVIČ, Jože KOMAN, Franc KOŽELJ, Pavel LAMPIČ, Amalija LEGAN, Alojz LONGAR, Marija MATEK, Ivica MRAK, Anton MURN, Bojan OBLAK, Janez PANČUR, Cilka PETERLIN, Milan PREBIL, Jože PUCELJ, Ludvik PUNČOH, Jože REPNIK, Janez RIHAR, Zoran SELAN, Rudolf SMREKAR, Kromopav SOEHADI, inž., Stanko ŠVRAKA, Danilo TEKAVEC, Stjepan TKALEC, Milan ULČAR, Branko URH, Vladimir VERŠNIK, Andrej VIDENIČ, Ivan ZAJC, Ivan ZORAN, Pepca URH, Jože ZUPANČIČ

TOZD MONTAŽA
Hašim BEHRIČ, Mehmed BEHRIČ, Pajo JOZIČ, Simon KOGOVŠEK, Franc KOVAČIČ, Anton LESKOVŠEK, Milovan LUKAČ, Miroslav OVEN, Anica POTRBIN, Jakob ŠNEBERGER, Idriz TOPLIČ, Peter AVGUŠTIN, Jože ŠINKOVEC

TOZD TVN
Stanislav ČERNEVŠEK, Edvard KRAPEŽ, dipl. inž., Dario OPE-

KA, Šabica ZUKIČ, Mirko ŽNIDARŠIČ

TOZD PZO
Marija BELOPAVLOVIČ, Savo PILJIČ, Branko PRODANOVIČ, Josip SOKAČ, Boško KECCMAN, Angelca STRMEC, Alojz TRUNKELJ, Vaso VERGILAS, Marjan ZABUKOVEC, Stanko NOVAKOVIČ

TOZD PPO
Marjan LAVRIČ, Darko ŠKERJANEC, Franc ŠPILER, Slavko KOŠČAK, Danijel VOLEK, Tomaž KUNAVER, Jože KASTELIC

TOZD IVET
Ferdo AVBELJ, Janez DOLENC, Janez HROVAT, Marjan KRALJ, Ciril MIHELČIČ, Franc STRNIŠA, Dragomir TRAVICA, Ciril ZALETELJ, Nikola NOVOSIL

TOZD ZSE
Antonija SIRŠE, Marija SMREKAR, Marija ŠTREKELJ, Rozalija ŠUŠTARŠIČ, Jožica VRHOVEC, Marija ZAJC, Danica DORNIK

DS PFSR
Alojz PEKLAR

Obisk mladincev v ČSSR

V dneh od 19. do 25. julija je koordinacijski svet ZSM Litostroj skupaj z oddelkom počitniških domov organiziral izlet 50 mladincev v Brno (ČSSR).

Bila je mrzla in deževna nedelja, ko smo se zbrali pred Slovenija avtom, kjer nas je čakal avtobus, da nas popelje med naše prijatelje.

Vodja izleta tov. Skušek nas je na avtobusu še enkrat seznanil s programom, iz katerega je bilo razvidno, da nas čaka teden, poln doživetij, da si bomo ogledali znamenitosti Brna in njihove gradove, da se bomo srečali z mladinci podjetja naših gostiteljev, da se bomo peljali z ladjo in da nam tudi zabave ne bo manjkalo.

Vse to pa nekako ni zjasnilo zaspelih obrazov v avtobusu. Šele požirek dobrega domačega žganja nas je nekoliko poživil in že je bilo slišati pesem.

Približevali smo se naši meji. Z nedolžnimi očmi in nekaj značkami smo na Šentilju hoteli prepričati postavnega fanta — carinika, da nam ne bi brskal po denarnicah, češ da ima vsakdo s seboj le 1500.- din. Vendar dolžnost je dolžnost in carinik je bil srečen, ko je nekaj naših mladincev le podražil s pregledovanjem. Težko ni bilo, le enega mladince bi morali kmalu pustiti doma, kajti ta je pozabil, da je bil prejšnji dan v Italiji. No, tudi njega smo srečno prepeljali čez mejo in čez avstrijsko deželo smo se peljali v ne kaj preveč hitri vožnji.

Otožnost po oddaljeni domovini nam je vzbudila željo, da se zopet oglasi naša domača pesem. Veselost in razigranost pa nam je prekrizala češka meja in hitro smo se vsi spremenili v resne in molčeče mladince. Ko so cariniki ugotovili podobnost med našimi obrazi in slikami na potnih listih (čakali smo pol ure) in ko je potem fant v rjavi obleki v zamenjavo za samo pol ure čakanja dobil steklenico Cezarja ter značke, smo se mirno zapeljali po ravni češki cesti.

Ob 17. uri smo prispeli tja, kamor smo želeli, to se pravi na Brnsko pregrado. Seveda so nas pred Brnom čakali predstavniki podjetja Jurij Fučík in nas peljali do našega bivališča. Prebivali smo v počitniških hišicah nad jezerom, za katere smo ob koncu našega bivanja ugotovili, da so bile vse — vrag si ga vedi zakaj — prehodne.

Večerja je bila odlična: z aperitivom ter s poobedkom, vrčkom, dvema ali tremi dobrega češkega piva. Po večerji smo si dejali, da je treba spoznati nočno življenje Brna. Utrujenosti ni bilo, pivo nas je poživilo in tako smo razpoloženi odšli v Brno. Delal se je že dan, ko smo se dali zvoziti domov (taksisti so imeli veliko dela), da odpismo vsaj urico ali nekateri celo dve. In zjutraj smo vstali šele takrat, ko se je nekdo spomnil, da ropotajo po vratih zato, ker nas kličejo k zajtrku. Presenetilo pa nas je tudi vreme, bilo je izredno hladno in pihal je močan veter. To nas je do konca prebudilo in začelo se je iskanje jopic, vetrovk, toplih oblačil.

Odpravili smo se na ogled znamenitosti. V Slavkovu, kjer je leta 1805 potekala glavna bitka med Napoleonom in združeno avstrijsko vojsko (padlo je 40.000 vojakov), smo si ogledali spomenik miru in muzej.

Ker je bil deževen dan smo imeli popoldan prosto. Le najbolj vztrajni smo si najeli čolne ter se vozili po jezeru, ki je veliko 230 ha in globoko 18 m. Na obalah jezera je mnogo počitniških domov in počitniških hišic.

V torek popoldne smo si ogledali mesto Brno, ki ima 365.000 prebivalcev. Tu je močno razvita industrija. Bogata je tradicija strojne, elektro in kemične industrije, močno pa je razvita tudi tekstilna industrija. Izvedeli smo, da v Brnu vsako leto prirejajo mednarodni velesojem (kot pri nas v Zagrebu). Mesto je tudi center visokega šolstva, center kulture in umetnosti. Po razvitosti industrije pa je drugo mesto na Češkem. Po kosilu smo si ogledali grad Špilberk, ki je bil v srednjem veku znan kot velik zapor, v katerem so bili zaprti revolucionarji iz Italije, Poljske in Madžarske. Leta 1920 so bili tu zaprti rudarji, ki so organizirali stavke v premogovnikih, leta 1939 pa prvi protifašistični borci. Danes je Špilberk zaščiten kot zgodovinski muzej, ki prikazuje boj proti fašističnemu okupatorju.

Ogledali smo si tudi znamenito kraško jamo Macoho, ki je podobna naši

Postonjski jami. Po ogledu jame smo se s čolni odpeljali iz nje.

Popoldne smo imeli prosto, čas smo izkoristili za individualne ogleda, nakup razglednic in spominkov. Razpršili smo se po ulicah, kupovali stvari iz usnja, jantar, šotore ipd.

Po večerji je bilo srečanje z mladinci naših gostiteljev — podjetja Julij Fučík ter vožnja z ladjo. Na ladjo smo morali malo čakati, vendar so naši fantje spoznali, da niso čakali zaman. Razpoloženje na ladji je bilo enkratno in nepozabno. Po zabavi na ladji smo se odpeljali z avtobusom v Brno.

V četrtek dopoldne smo si ogledali grad Valtice, kjer smo v bližnjem hotelu imeli tudi kosilo, popoldne pa je bil naš cilj grad Letnice. Tam smo se sprehodili po prostranem parku in se po 302 stopnicah povzpeli na stolp. Nekateri so sicer omagali, večina pa nas je bila vztrajna in tako smo si ogledali okolico s ptičje perspektive. Pot nazaj je bila vesela, razposajena. Po večerji smo zopet odšli v Brno, noč je bila spet prekratka, in spet smo zaposlili taksista — pa samo za 10 kron!

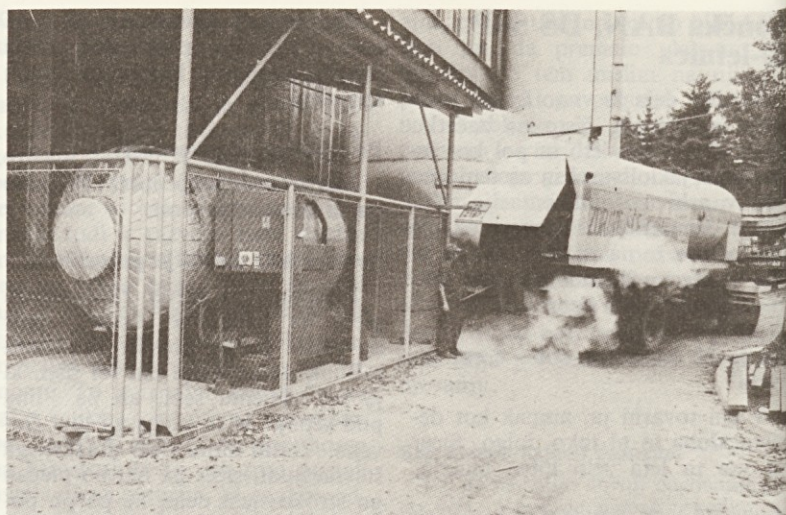
Zadnji dan bivanja na Češkem je bil namenjen ogledu tovarne Julij Fučík. Začuden smo bili, ker smo videli, da delajo za stroji ne le moški, temveč tudi ženske, in to v še večjem številu. V tovarni so nam postregli s sokom in kavo, za spomin pa je vsak dobil značko ter propagandni material podjetja. Našemu predsedniku KS Litostroj tov. Jovanoviču so podarili deklico (pa ne živo!) — narodno nošo južnomoravskega krasa. Popoldne smo spet imeli prosto, tako da si je vsak lahko nakupil tisto, kar je pač pozabil.

Večer je namenjen slovesu. Obiskali so nas vodstveni delavci podjetja. Še zadnje slovo od naših gostiteljev, oseba iz kuhinje ter upravnika. Slovo je zmeraj najtežje in tako je bilo tudi tokrat. Pa kaj bi se tako poslavljali, zapojmo in zaplešimo, smo si dejali. Zagrata je harmonika, zaplesali smo po naše in po češko in veselje je zopet tu. Gostiteljem smo se slednjič zahvalili za gostoljubje, si segli v roke, ter obljubili, da bomo še prišli v to čudovito deželo. Še zadnjo noč smo preživeli v Brnu, vračali smo se zjutraj in ta noč je res prekratka.

Pot proti domu smo že poznali. V avtobusu je bil mir, in vsak je premišljeval svoje.

Na meji nismo imeli težav, tako da smo zadovoljni prepeljali še zadnje metre avstrijske meje. Tu je zadonela pesem "Jugoslavija" in srečni smo bili, da smo zopet doma.

Gotovo se bomo še kdaj srečali na takem ali podobnem izletu, pa še bolj gotovo je prepričanje, da so bila ta doživetja neponovljiva, nepozabna. Ob koncu pa naj se zahvalimo KS ZSMS Litostroj, OO sindikata in tozdu ZSE za organizacijo tega prijetnega izleta.

Prva polnitev stabilne cisterne s tekočim CO pri livarni sive litine (Foto: E. L.)

Novost v metalurških obratih

Nevarno in težaško delo pri ravnanju z jeklenkami za CO₂, ki ga uporabljata obe livarni pri izdelavi jeder za posamezne forme, je bil glavni razlog, da smo se odločili za postavitev CO₂ naprave, ki je nadvse ekonomična, hkrati pa odpravlja vse dosedanje nevarnosti z jeklenkami. Nova oprema je postavljena na vzhodni strani livarne sive litine. Iz tega mesta je narejen razvod plinske faze za livarno sive litine. Za jeklolivarno je sedaj narejen le odcep iz razdelilnega omrežja, priključek pa bomo naredili šele po rekonstrukciji tega obrata, enako kot omrežje za kisik.

Naprava za skladiščenje tekočega CO₂ je opremljena z vso za obratovanje potrebno opremo, tj. s cisterno odgovarjajočih zmogljivosti (6000 kg) z varnostnimi ventili, s priključki za polnjenje in praznjenje cisterne, za odvzem plinskega in tekočega CO₂, s hladilnim agregatom, električnimi grelci zmogljivosti 30 kW, električno instalacijo s stikalno omarico, avtomatiko ter vso opremo za samostojno in varno delovanje CO₂ naprave.

F. Dvorak

Srečal je Abrahama

Našega sodelavca mag. Petra Vogriča, direktorja TOZD Proizvodnja preoblikovalne opreme, skoraj vsi v Litostroju prav dobro poznamo, poznamo predvsem njegovo ljubezen do stiskalnic ali preoblikovalnih strojev. 1. avgusta 1981 je v krogu sodelavcev celotnega tozda PPO in prijateljev praznoval svoj 50. rojstni dan.

Vzdušje je bilo nadvse prijetno. Odhajalo ga je veliko sodelavcev in prijateljev, ki so mu prišli čestitati in mu zaželeli še veliko let. Več kot polovico — celo enaintrideset let — je v Litostroju. Njegovo ime je tesno povezano z razvojem preoblikovalnih strojev pri nas. Prišel je čisto na začetku, ko so bili današnji preoblikovalni stroji še ideja. Z vso pravico ga lahko imenujemo "očeta preš, stiskalnic in preoblikovalnikov" v Litostroju in tudi zunaj njega. Njemu se moramo tudi zahvaliti za nesebična prizadevanja pri izgradnji nove proizvodne hale preoblikovalne opreme, ki že daje prve sadove.

Bogato in plodovito je njegovo delo. Enaintrideset let je že vpet med litostrojске proizvode, zadnjih osemnajst let med stiskalnice ali preoblikovalne stroje, razne zadržitve in neusahljive obveznosti, vpet med včeraj in jutri, za delo, za boljše, za pravičnejše. Z njim se vedno znova zarisuje trmasto vztrajna podoba moža, ki je znal in je zmožel biti in ostati predvsem — človek. Tako stopa Peter v svoje enainpetdeseto leto ves mladosten, poln novih načrtov in želja. Pred njim stojijo nove naloge, tem pa bo lahko kos le s skrajnim prizadevanjem in izvrševanjem delovnih dolžnosti vseh nas, ki nam jih nalaga naša samoupravna socialistična družba.

Dragi Peter! Ob življenjskem jubileju ti tvoji sodelavci in prijatelji od srca želimo še vrsto zdravih, uspešnih in zadovoljnih let.

In ker je tovariš Vogrič med drugim tudi član Uredniškega odbora se čestitkam ob njegovem osebnem prazniku, pridružuje tudi uredništvo časopisa.

L. Gorjanc

Uspela krvodajalska akcija

Že leta nazaj ugotavljamo, da v času dopustniških dni število darovalcev krvi nekoliko upada, da pa se število oseb, ki potrebujejo kri, bistveno ne zmanjša. Zniža se število operirancev, naraste pa število poškodovancev.

Zaradi take situacije se litostrojski krvodajalci nesebično odzovejo vsem posamičnim pozivom, prav tako pa se z organizacijo izredne akcije priključimo prizadevanjem Rdečega križa, da število darovalcev pokrije potrebe po krvi.

Tako smo se 23. in 24. julija odzvali pozivu občinskega Rdečega križa in organizirali izredno krvodajalsko akcijo.

Vabilu se je odzvalo 14 krvodajalcev, kar je spričo dopustov v delovni organizaciji zadovoljivo. Zaradi izrednega pomena akcije v času, ko je pomembna vsaka kaplja krvi, naj navedemo imena teh srčnih ljudi:

Božena NOVAK, TOZD nabava
Čedomir RADIVOJEVIČ, TOZD obdelava
Jože NOVAK, TOZD obdelava
Alojz JANEŽIČ, TOZD obdelava
Alojz CAPUDER, TOZD PUM
Jože KRŠINAR, TOZD PUM
Pavel FRADEL, TOZD PZO
Janez HVALA, TOZD PZO
Nada KODRAN, TOZD PZO
Janez GAL, DS SSP
Ciril PAPEŽ, DS SSP
Vasja KREFT, DS SSP
Magda KREFT, DS SSP

Vsem darovalcem se za njihovo humano dejanje iskreno zahvaljujemo v imenu vseh, ki jim bo mor-

da prav njihova kri pomaga vrniti zdravje ali rešiti življenje. Prepričani smo, da bodo litostrojski krvodajalci tudi v bodoče pripravljeni pomagati soljudem v stiski.

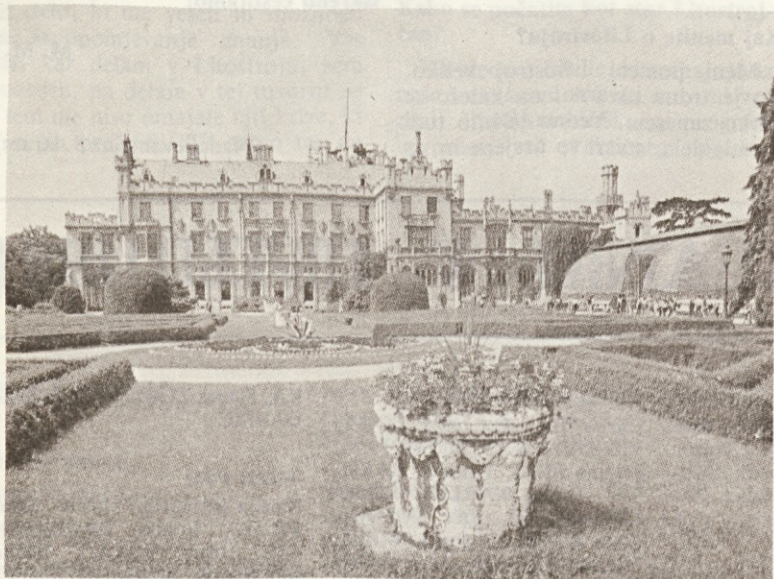
M. Kreft

(Nadaljevanje s 7. strani)

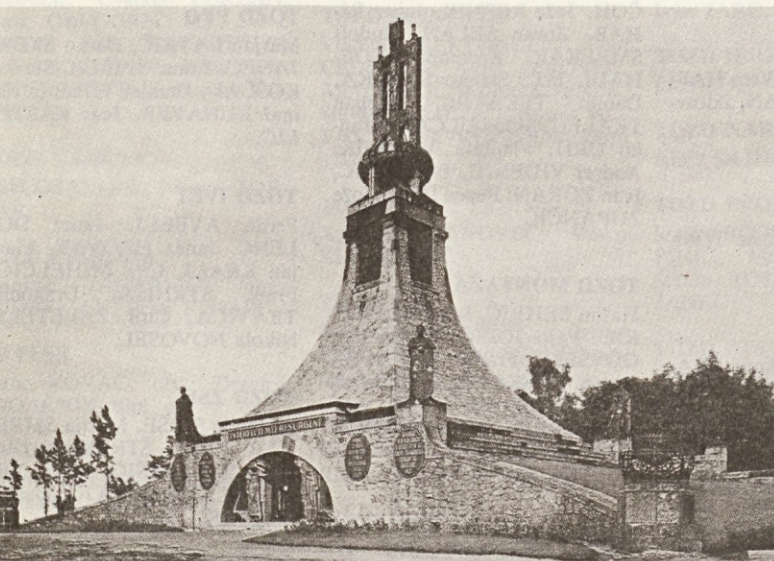
LUDVIK — DESETLETNIK

Žena, a ti povem koliko je ura?

Na izletu smo si ogledali tudi prelep grad Lednice, zgrajen v romantičnem slogu angleške gotike

CENTRALNE ALPE SREDI JULIJA

Sneg, led in cepini

V razpisu letošnjih planinskih izletov je bil objavljen tudi pohod v Centralne Alpe. Program je bil dolgo časa neznan in je zato vzbujal še večjo radovednost. Končno smo na oglasnih deskah prebrali informacijo: smer Centralne Alpe, 3-krat 4000 m, izhodišče dolina Aoste; v nadaljevanju pa: število prijavitelcev omejeno, v primeru višje sile izlet odpade.

Planinci se težko sprijaznimo z oviro višje sile, zato so prizadevni agitatorji poskrbeli, da se je vest o razpisu hitro razširila in je strah pred premajhnim številom kandidatov takoj odpadel. Hkrati je stekla tudi akcija za zbiranje finančnih sredstev in udeleženci se zahvaljujemo svojim sodelavcem, da so nam preko samoupravnih in družbeno-političnih organizacij ter Planinskega društva Litostroj pomagali olajšati najtežje breme.

Kljub mnogim pojavom višje sile se nismo vdali, vlekla nas je želja po dogodivščini. Planinci smo optimisti. To potrjuje tudi definicija, ki jo je povedal šegavi udeleženec naše odprave Miki, ki pravi: Alpinist je tisti, ki išče nevarnost, in je vesel, ko je ne najde.

Odprava litostrojskih "muflonov" se je zbrala na starem zbornem mestu, to je pred šolo. Čredo so sestavljali ovni — vodniki: Zvonc, Janko, Miki, foto Oskar, Kristl, Stenli in Viki, koze: Smilja, Ksenja, Vika, Hilda, kozli: praporščak Rudi, Bine, Miha, predsednik Janez, zdravnik "Dohar" Marko, hitri Bogi, Jože in Miha od H. ter jagenčki: "sin moj" Stane, Peter, Vinko, Vlado, Milan, Matjaž, Jelka in Andrej. Iz sestave črede je razvidno, da vrsta litostrojskih muflonov ni ogrožena, saj jo sestavlja lepo število novincev in istočasno tudi močno zastopstvo veteranov.

Ko smo uspeli lepo zložiti prtljago, "basanje" ni prišlo v poštev, ker smo tokrat iz varčevalnih razlogov potovali z manjšim avtobusom, nas je "Sokol", tako smo klicali šoferja, odpeljal v noč. Nova višja sila, o kateri pa je bolje ne govoriti, je nastopila že v Fernetičih, kjer bi skoraj izgubili prvega ovna Vikija, pa se je vse srečno končalo s slepim potnikom.

Noč je minila mirno, le hujši nalive in mraz sta nas prebudila iz dremavice. Mislili smo si: to je napovedana fronta, ki se od zahoda pomika proti našim krajem, doma bodo imeli že spet malo dežja. Mi pa smo zadremali naprej.

Naslednje jutro je avtobus ustavil v dolini Val Ferret, nedaleč od Courmayeurja. Z razočaranjem smo ugotovili, da je bilo tisto ponoči šele predhodnica fronte slabega vremena. V kampu Les Grandes Jorasses smo si postavili bazno taborišče. Popoldne smo se odpravili v Courmayeur, kjer so nas najbolj zanimali podatki na meteoroloških instrumentih, ki pa žal niso obetali nič dobrega, enako tudi tablica, na kateri je pisalo nekaj, kar bi se prevajalo kot nevihte.

Prva noč v šotoru je bila izredno hladna. Zjutraj smo opazili, da se je snežna meja z vršacev spustila skoraj do višine tabora. Zaradi slabe vremenske napovedi in iz previdnosti, da ne bi že na začetku zmočilo opremo, smo prvi dan odstopili od predvidene ture in se z avtobusom odpeljali v divjo alpsko dolino Cogne, da bi si iz severovzhodnega konca ogledali Gran Paradiso, nega od naših štiritisočakov.

Ko smo popoldne v Courmayeurju zopet gledali, kakšna je vremenska napoved, je kljub padanju tlaka pisalo, da bo sončno. Odločili smo se, da gremo naslednji dan na Breithorn.

Izhodišče za Breithorn je Cervinia, znan italijanski smučarski center. Leži na višini 2006 m. Sistem žičnic hrib še zniža, saj je možno z gornjo postajo žičnice Plateau Rosa doseči višino kar 3480 m. Kljub vsemu pa tehnika le ni vedno sposobna gospodariti naravi in tako je bilo tudi ob našem obisku.

Na parkirišču je bila kljub sredini julija množica smučarjev, ki so čakali, da jih bo tehnika popeljala v svet bele pojnosti, toda zaman. Nežen glas je

smo se pomikali precej počasi, ker so imeli posamezniki manjše težave z višinsko boleznijo.

Razgled z vrha, od koder smo z očmi hoteli ponoviti pohod na Monte Rosa, nas je razočaral. Od Matterhorna na zahodu do Mischabelske verige in Monte Rose na vzhodu je bilo vse v megli.

Bazno taborišče v kampu Grandes Jorasses

po zvočniku napovedal na gornji postaji temperaturo — 8°C, slabo vidljivost, veter severovzhodnik s hitrostjo 60 km/h. Pihalo je tudi pri nas, vendar si je vsak poiskal zavetje in užival na soncu. Gore, od katerih nas je najbolj zanimal Matterhorn, so bile v megli. Viki nas je tolažil, naj nam ne bo žal tega razgleda, ker je neprimerljiv s tistim, ki ga poznamo iz Zermatta. Čez čas se je ponovno oglašil nežni glas iz zvočnika, ki je napovedal še večje divjanje vetra, v gornjem delu žičnice je hitrost dosegla že preko 80 km/h. Ura je bila devet in smučarji so izgubili upanje. Ostali smo sami. Čez čas se je veter nekoliko pomiril, tako da smo se lahko peljali do srednje postaje Plan Maison na višini 2548 m. Od tam smo nadaljevali pot peš po smučiščih do višine 3317 m, kjer stoji na italijansko-švicarski meji koča Theodule. Hoja je bila dokaj neprijetna, ker smo hodili po urejenih smučiščih, ki so bila v spodnjem delu kopna in razmočena, v gornjem delu pa zasnežena. Veter se še vedno ni umiril, sunki so nas premikali sem ter tja, tako smo le s težavo lovili ravnotežje.

Pri koči se je nebo nad nami očistilo, le okrog nas so se podile megle. Nad nami smo videli obljubljeni gornjo postajo žičnice Plateau Rosa in Mali Matterhorn (3886 m), ki je z žičnico povezan s Zermattom.

Naslednje jutro smo odšli na pot okrog pete ure. Vreme je bilo še vedno megleno, veter pa se je čez noč pomiril. Iz varnostnih razlogov, hodili smo po zasneženem ledeniku, smo se takoj pri koči navezali in se v dolgi vrsti sedmih navez vzpenjali v smeri proti Malemu Matterhornu. Pot ni bila zahtevna niti nevarna, saj smo hodili po steptanih smučiščih. Več težav je imel le Zvonc, ki se je kot prvi v skupini moral orientirati v glavnem po karti s pomočjo kompasa in višinomera. Ko smo tako hodili po megli, smo kmalu prišli na velik plato, imenovan Plateau Rosa na višini približno 3850 m.

To je področje, kjer se je pred leti izgubila skupina mladih škofjeloških planincev in bojevala dramatičen boj z Breithornom.

Tako kot je veter pregnal meglice, so se izgubile tudi moreče misli in že smo bili pod vznožjem kupolastega vrha Breithorna.

Navezali smo si dereze in se s pomočjo cepinov oziroma smučarskih palic pričeli po grebenu od zahoda vzpenjati proti vrhu. Okrog nas je bil sam sneg, od časa do časa smo v raztrganih meglah pod seboj videli samo Mali Matterhorn ali del Plateauja Rosa. Vzpon na vrh ni bil težaven, čeprav

razmere. Najprej nas je vse zajela megla, tako da si videl le vrh, ki se je izgubljala v prazno, čeprav je bil "sotripin", s katerim si bil v navezi, le nekaj metrov pred teboj. Tudi sunki vetra so vedno bolj naraščali, vmes pa je začelo rositi še babje pšeno. Napredovali smo počasi: korak, vdih, korak ... in se gibali v praznini.

Ustavili smo se samo enkrat, da bi se bolje zaščitili pred slabim vremenom. Volneni rokavici, preko katerih sem pozabil natakniti gornji rokavici, sta se spremenili v dve veliki ledeni kepi. Podobno se je zgodilo tudi ostalim, najhuje pa je bilo verjetno za bradače, ker so imeli podoben pojav kar na obrazu.

Strmina se je nekoliko zmanjšala, pa tudi mraz je popustil. Menili smo, da moramo biti že blizu vrha, tedaj pa zagledamo, kako se Zvonc s prvimi navezami bliskovito vrača. Obstali smo od presenečenja, kaj to pomeni. Res je, da ni bilo razgleda, toda vložili smo toliko truda, da nam sestop z višine 3890 m, 170 m pod vrhom, ni bil razumljiv. Zvonc je pojasnil, da je ozračje naelektrjeno in da so mu začeli brniti kovinski

deli opreme.

Gora torej ni dovolila in v hudem snežnem metežu smo morali sestopiti.

Ko smo se v koči pogreli z "grapo" in čajem, smo ugotovili, da je tokrat z našimi osvajalskimi pohodi konec, čeprav sta bila na razpolago še dva dneva. Oprema je bila premočena, vreme se čez noč ni moglo popraviti, poleg tega pa je zapadel še svež sneg.

Tretji cilj naše odprave 4248 m visoki Mont Blanc Du Tacul smo lahko le slutili nad seboj, ko smo se naslednji dan skozi montblanški predor zapeljali še v Meko alpinizma — Chamonix. Tam smo v "našem" baru National ob vrčkih piva premišljevali o uspešnosti tokratne poti. Res je, da je bil uspeh kar se tiče vrhov le polovičen, vendar pa je bil boj s kruto naravo novo spoznanje za marsikoga med nami. Naučili smo se realneje ocenjevati svet, v katerega nas tako vleče. Tokrat je pač zmagala višja sila.

J. Vaupotič

Irena Dehverović

29. november 1943

Skozi mrak premika se utrujena grupa ljudi.
Počasen je njih korak,
kot da ritem udarja jim srce,
ki bije počasneje — počasneje.
Še malo, tovariši,
še en korak, še eno stopinjo
in tako naprej in naprej,
po ritmu srca — za srcem.
Vse bližje ste cilju.
Še malo tovariš, in topla
ti peč ogreje premle noge,
še malo tovariš,
in v Jajcu prijazni ljudje
ti dakô kruha v roke.
Čim bližje ste cilju,
hitreje utripa srce,
po poti, kamor vas vodi,
hitreje stopajo utrujeni tovariši.
In glej, tovariš,
le še stopinja,
le še korak,
kjer gospodinja
v predpasniku žuljave roke si obriše,
poljubi te na lica in reče
"Sine, tudi ti si naš"

V Jajcu, kamor vas dolga vodila je pot
na zasedanje Avnoja,
bratstvu — enotnosti — svobodi nasproti,
v Jajcu, kjer se rodila je
Jugoslavija, Titova, naša, delavska!

Uspeli referendum

Na referendumu 30. julija 1981 sta bila sprejeta dva samoupravna splošna akta, ki urejata reševanje stanovanjskih problemov. Samoupravni sporazum o skupnem reševanju stanovanjskih potreb v delovni organizaciji in pravilniki za posamezne tozde in delovne skupnosti so bili kljub dopustom sprejeti z večino glasov vseh delavcev v posameznem tozdu in delovni skupnosti. Zaradi kolektivnega dopusta so delavci tozda PTS glasovali šele 17. avgusta, delavci tozda ICL pa bodo glasovali v mesecu septembru. Rezultati referenduma so že bili objavljeni v zadnji številki Internih informacij.

Tudi na volišču v tozdu Obdelava so nekateri glasovalci, kot to lahko razberemo z njihovih obrazov na sliki, do zadnjega razmišljali, ali bodo z novim pravilnikom uspešneje reševali stanovanjske potrebe. (Foto: K. G.)

Še se bomo srečevali

Če se nekomu steka 34 let dela v neki delovni organizaciji in zaradi upokojitve prekinja z njo delovno razmerje, se pravzaprav od takega sodelavca ne poslavljamo. Ostane njemu in nam v spomin veliko skupnih dejanj, ki so nas povezovala, da smo uspešno opravljali delovne naloge. Prav je, da si ogledamo nekaj mejnikov ob tako prehojen poti.

Zopet eden, ki se je z dvajsetimi leti mladeniško prismejal v Litostroj, po 34 letih dela v njem pa nas enako nasmejan obvešča, da bi šel rad malo po svoje, vsaj kar se delovnega časa tiče. Spet eden od vedno bolj redkih Litostrojčanov, ki je začel v Litostroju 9. junija 1947, vztrajal, delal, znal k vztrajnosti in dejavnosti vzbuditi še druge, sedaj pa ugotavljamo, da ga ne

združenju dela kot podpredsednik društva varnostnih inženirjev in tehnikov. V delovni organizaciji je poleg jubilejnih priznanj prejel pohvale in priznanja na nivoju Litostroja, občine in krajevne skupnosti (to so priznanja za razvoj družbene dejavnosti, priznanje CZ, občinskega štaba 1979. leta). Prejel pa je tudi državno odlikovanje red za zasluge za narod s srebrno zvezdo. Ima tudi sindikalno priznanje sindikata Litostroj in priznanje kluba samoupravljalcev. Tako telegrafsko nanizani nazivi, zadolžitve in priznanja dajo malo prostora za kaj več, so pa zgovorna priča delovne poti tovariša, ki je 34 let delal med nami.

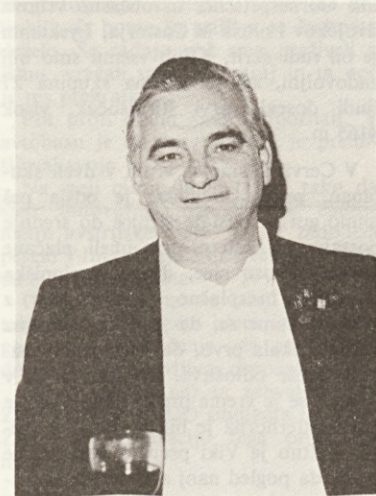
Še se boš občasno vračal v krog svojih sodelavcev, srečevali se bomo s tabo kot z aktivnim planincem.

Želimo ti zdravja in moči na pohodih čez planine, lepega vremena za vinsko trto, ki si ji ostal zvest in se tudi vračaš k njej.

Delovni kolektiv DO Litostroja, SSP in še posebno kolektiv KSS se ti zahvaljuje za tvoj delež med nami, k temu pa se nedvomno pridružujejo tudi samoupravni organi DO Litostroj in družbenopolitične organizacije še zmerom tvoje delovne organizacije.

Po 27 letih vestnega in predanega dela je odšel v pokoj tovariš Francišek BUKOVEC, žerjavar v livarni jeklene litine. Dolga leta je vozil žerjav v talilnici. Sodelavci so ga spoštovali predvsem zaradi poudarjenega odnosa do varnosti pri delu. V zadnjem času, ko je skrbel za prevoze v skladišču kovinskega vložka, pa je vzorno urejal ves skladiščni prostor.

Sodelavci iz jeklolivarne mu želimo, da zdrav in zadovoljen še mnogo let uživa zaslužen pokoj.

V juliju je odšel v pokoj tudi tovariš Vlado VELEPEC, žerjavar v livarni jeklene litine. V Litostroju se je zaposlil leta 1950. Bil je eden naših vrhunskih žerjavovodij in je upravljal žerjave za prevoz taline in transport najodgovornejših bremen. Z vajeno roko je, poznavač delo livarjev, natančno in varno opravljal zahtevne transportne premike in tudi v nevarnih situacijah, ki pri vlivanju tekočega jekla nastopajo, vedno umirjeno izpeljal delo do konca.

Zaradi vsega tega ga bomo v livarni jeklene litine pogrešali in se ga pogosto spominjali.

Tovariš Velepec odhaja v pokoj še relativno mlad, saj si je moral služiti kruh že v najbolj rani mladosti. Želimo, da bi ta pokoj zdrav in zadovoljen užival še mnogo leta!

V mesecu juliju smo se ob odhodu v pokoj poslovili od našega dolgoletnega sodelavca Ivana HRASTOVCA. Ko je leta 1962 prišel v Litostroj, je pričel delati v livarni jeklene litine.

Po uvedbi tehnologije izdelave form s furanskimi vezivi je pričel delati pri pripravi smolnatih peščenih mešanic in je to delo opravljal do pred nekaj leti, ko je bil iz zdravstvenih razlogov premeščen v jedrarno.

Tovariš Hrastovec je bil eden tistih skromnih, a prizadevnih in vestnih delavcev, ki je vedno postavljalo delo v službi pred vse druge dolžnosti.

In prav tak nam bo vedno ostal v spominu. Želimo, da bi pokoj užival čim bolj zdrav in zadovoljen ter z vso tisto vedrino, ki mu je tudi, dokler je aktivno delal med nami, pomagala premagati marsikatero težavo. Teh pa v njegovem življenju ni bilo tako malo.

V juliju je bil invalidsko upokojen naš dolgoletni sodelavec tov. Jože VERBOVŠEK.

Zaposlil se je 5. maja 1954 v Službi kakovosti na področju ugotavljanja kvalitete zvarjencev in to področje je tudi vodil z manjšo prekinitvijo vse do leta 1970. Revolucionarni razmah varjenih konstrukcij v tem obdobju in velika volja do znanja je vplivala, da je resnično postal strokovnjak s tega področja. Pridobljeno znanje in izkušnje so mu omogočile v letih 1970 — 1975 uspešno vodenje obrata zvarjencev v pločevinari.

Leta 1975 je moral to delo zaradi zdravstvenega stanja pustiti in vrnil se je v Službo kakovosti. Vse do upokojitve kljub načetemu zdravju uspešnost pri njegovem delu ni popustila, zaradi česar ga bomo zelo pogrešali.

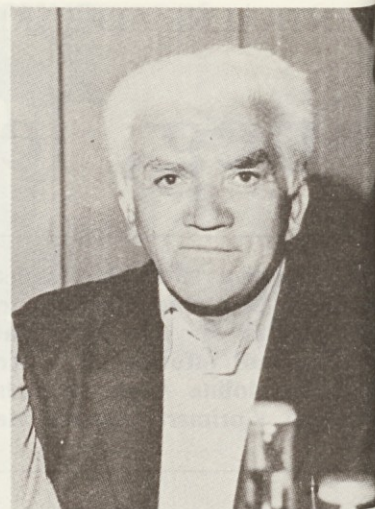
Tovarišu Jožetu se zahvaljujemo za ves vložen trud in mu želimo še veliko zdravih in srečnih let.

Sodelavci tozda Nabava

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta Janeza KOTNIKA se vsem sodelavkam in sodelavcem iskreno zahvaljujem za sožalje in za podarjeno cvetje.

Slavica MRKUN

16. avgusta je odšel v pokoj Marko MOMČILOVIČ iz tozda PZO, ki se je v Litostroju zaposlil že leta 1949. Zaposlil se je kot ročni rezilec v centralnem skladišču. Zaradi tedanjih slabih tehnoloških pogojev dela in slabe opremljenosti Litostroja je tovariš Momčilović kasneje, z ustanovitvijo operativne planske službe, pa kot referent za medobratne storitve, usluge in obdelavo.

Kljub temu je tovariš Momčilović še naprej ostal zvest Litostroju. Delal je na različnih delovnih mestih, kjer je skrbel za material. Od leta 1954 je delal v skladišču pločevinarne, v začetku kot skladiščnik, kasneje, z ustanovitvijo operativne planske službe, pa kot referent za medobratne storitve, usluge in obdelavo.

Tovariš Momčilović je bil vsa leta vzor marljivega in disciplinarnega delavca, za kar je na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije, ki je bila v maju, tudi prejel Red dela s srebrnim vencem. Vse zadane naloge in opravila je izpolnjeval vestno, veliko del pa je opravil tudi samoiniciativno. Svoje znanje je z veseljem posredoval mlajšim sodelavcem, med katerimi je bil zelo priljubljen. Vsi delavci v tozdu PZO so ga spoštovali in mu zaupali.

Ob odhodu v pokoj mu sodelavci želimo še veliko prijetnih uric in še veliko zadovoljnih let!

Koncem junija je odšel v pokoj tudi Janez PREDIKAKA, ki je delal v Litostroju praktično vse od njegovega nastanka naprej. Prvi je začel z izdelavo spiralne turbine že po letu 1950 ter vseskozi prenašal svoje izkušnje na mlajše sodelavce. Ves čas je živel skupaj s tovarno in vse do upokojitve ostal zvest osnovnim ciljem, kakršne smo si zastavili v povojnem času. V izredno težkih pogojih je delal noč in dan, če so to zahtevale naloge proizvodnega procesa. Tudi tovariš Predikaka je bil v maju na slavnostni seji delavskega sveta DO odlikovan z visokim priznanjem — z Redom dela z zlatim vencem.

Po 33 letih njegovega dela lahko rečemo, da bodo še dolgo ostali spomini na delež, ki ga je ustvaril z neposrednim ustvarjalnim delom. Za njegov prispevek se mu zahvaljujemo, želimo pa mu, da bi čim lepše preživel leta zasluženega pojoja.

Sonja MRAVLJA je prišla v Litostroj 17. septembra 1947. Toda kakor vsej takratni mladinski generaciji v Jugoslaviji, to je generaciji, ki je okusila vojno in njeno razdejanje, se je tudi njeno delo spletalo z mladinskimi akcijami kot so Brčko—Banovići, od koder je prišla k nam, nato v akciji Šamac—Sarajevo in Ni vsem Beogradu. Eno leto je bila organizator mladinskih proizvodnih brigad. Njena redna "delovna zveza" pa je bila v livarni Litostroja, na delovnem mestu livarja in kasneje jedrarja. Pridobila si je poklic jedrarja in 10 let opravljala dela v livarni oziroma jedrarni. To so bila leta obnove domovine, v Litostroju leta novih gradenj. Takrat ni bilo prostih sobot, bilo pa je udarniško delo (temu bi danes rekli neplačane nadure), delavci so večkrat celo prespali v tovarni. Livarji pa so imeli to "prednost" da so si lahko spekli krompir na razžarjenih ulitkih (to je bil takratni topli obrok).

Poleg rednega dela je bila Sonja vključena v družbenopolitično delo: bila je sekretarka SKOJ, članica sekretariata ZK, predsednica mladine, članica mestnega komiteja mladine, organizacijska sekretarka rajona 2 v Šiški, večkratna članica komiteja ZK v delovni organizaciji in v občini Šiška in članica republiškega odbora sindikata kovinarjev. Ne samo, da je nosila naslove teh obveznosti, temveč je bila ves čas zavzeta in predana delu.

Po delu v jedrarni je prevzela dolžnosti tajnice v komiteju ZK delovne organizacije, nato pa delo vojaškega referenta v Litostroju. Nazadnje je bila analitik v oddelku za izobraževanje v KSS.

Za svoje delo je dobila mnoga priznanja: medaljo za delo, orden dela, red za vojaške zasluge s srebrnimi meči, zlato značko konference sindikata Litostroj, plaketo Civilne zaštite, srebrni znak sindikata in vrsto drugih priznanj.

Bila je članica samoupravnih organov Litostroja, v zadnjih letih namestnica in kasneje predsednica delavske kontrole delovne organizacije, opravlja la je dolžnosti delegata v SIS za zaposlovanje in izobraževanje, bila je namestnica načelnika štaba Civilne zaštite. Že samo naštevaje obveznosti zavzame predvideni prostor za ta članek, kaj šele opis njenega dela. Toda vemo, kar smo že enkrat ugotovili, da je res mravlja z malo in veliko začetnico.

V zgodnji mladosti, tako rekoč v otroštvu, ko je kot 7-letna deklica za vedno izgubila svojo mater, jo je življenje z ostalimi še mlajšimi brati potisnilo na trdo pot boja za obstanek. To je tudi odgovor, odkod toliko neutrudne, poštene zavzetosti za delo.

V imenu samoupravnih organov Litostroja, DS SSP, družbenopolitičnih organizacij in kolektiva KSS se ti zahvaljujem za tvoje delo in ti želim, da bi sedaj, ko si boš delo izbirala sama (vemo, da ne boš počivala), imela to srečo, da boš ostala zdrava!

bo več v računalniškem spisku redno zaposlenih v Litostroju. Pa pustimo računalniško logiko, ki je natančna, neizprosna in večkrat ledeno mrzla.

Tovariša Ivana ŠAVORJA, ki je odšel v pokoj, bomo ohranili v globlje zapisanih seznamih, to je na seznamu tovarištva in sodelovanja.

Prav je, da za te, ki jih tako dolgo poznamo, zberemo njihovo delovanje v neko zaporedje in jih predstavimo tistim, ki so jih poznali samo po posameznih obdobjih in dogodkih.

Tovariša Šavorja je dala Litostroju Bela krajina 1947. leta, ko je prišel in nadaljeval poklicno šolo ter jo dokončal kot kvalificiran strugar. Po odsluženju v JLA se je ponovno zaposlil pri nas leta 1950 kot strugar.

Kmalu je kot vzgleden delavec prevzel vlogo vzgojitelja v internatu (takrat še v Šentvidu). Od leta 1953 pa do 1957 je opravljal dolžnosti upravnika samskega doma v Vižmarjih. V tem času je končal srednjo tehniško šolo in prevzel dela na delovnem mestu varnostnega tehnika. Vztrajal je samorastniško in ob delu dokončal šolo za varnostnega inženirja. Po odhodu njegovega vodje leta 1971 pa je prevzel dolžnosti vodenja službe varstva pri delu. V Litostroju je prišel že z izkušnjami vojne generacije. V Litostroju si je izoblikoval svoje strokovno znanje.

Doma v belokranjski Radovici je bil vodja pionirske čete. Leta 1942 je bil sprejet v SKOJ, leta 1943, pred kapitulacijo Italije, pa je odšel v partizane v Cankarjevo brigado.

Leta 1942 je pogorela domačija, 1943 še gospodarsko poslopje. Oče je bil v internaciji na Rabu, kasneje tudi v partizanih.

Spomladi 1944 so Ivana ŠAVORJA ujeli in ga v novomeških zaporih obsodili na 18 let ječe. Odpeljali so ga v Begunje, nato v Nemčijo v taborišče, kjer naj bi spremenili dolgoleten zapor v smrt.

25. maja 1945 mu je svoboda omogočila vrnitev v rojstno vas. Za poklic se je začel učiti v Hrvaškem Zagorju, nato pa je 1947. leta nadaljeval poklicno izobraževanje v Litostroju. Bil je eden med prvimi zaposlenimi v obratu mehanske obdelave. Istočasno je bil aktiven v mladinskih delovnih brigadah, bil je član Ljubljanske mladinske delovne brigade, ki je gradila objekte delovne organizacije Ivo Lola-Ribar. Dobil je naslov udarnika. Leta 1947 je bil sprejet v ZK. Kot sekretar je vodil mladinsko organizacijo, kasneje je bil tudi sekretar partijske celice in funkcionar v mladinski organizaciji Litostroja. Delal je v samoupravnih organih, v upravnem odboru delovne organizacije, delavskem svetu delovne organizacij, bil je tudi član delavskega sveta delovne skupnosti. Izven delovne organizacije je predsednik skupščine krajevnih skupnosti, predsednik družbene samozastite v krajevni skupnosti, delegat v zdravstveni skupnosti, delegat v skupnosti za pospeševanje kmetijstva (ta funkcija mu je ostala kot znamenje rodne Bele krajine). V strokovnem

Kampiranje

Snop sončnih žarkov, ki se prikrade sredi dopoldneva skozi okno, nas premami, da pozabimo na delo in se ozremo ven, v zelenje, na cesto, proti modremu nebu ter posanjarimo: Kako lepo bi bilo, ko bi lahko pustili vse skupaj in odšli nekam daleč!

Želja raste in nas premlja. Ob njej nastajajo načrti za sobotno popoldne in za nedeljo, za počitnice. Tako se znajdemo pred veliko odločitvijo — kam in kako?

Uiti hočemo vsakdanjemu okolju, delu in skrbem, gremo na morje, v planine, ali pa kamorkoli vmes, le tja ne, kjer živimo in delamo. Vsekakor hočemo biti bližje naravi.

Nato preverjamo informacije, prelistujemo prospekte, vodiče in zemljevide ter si na osnovi pridobljenih podatkov izberemo najugodnejšo varianto. In končni rezultat vsega je nezadovoljstvo nad konci tednov in počitnicami, ki jih prebijemo med hotelskimi zidovi, na asfaltnih in med naveličanimi obali ali med pobočji gora, se mnogokrat ustavimo in pomislimo: Kako lepo je vse to in kako lepo bi bilo, ko bi mogli prav tu prebiti nekaj dni! Prav tu in nikjer drugje, pa čeprav ne v hotelu, temveč pod zasilno streho, čeprav ne ob izbrani, temveč ob najskromnejši hrani... Če smo že kdaj takole obstali in pomislili, pa čeprav smo se potem odpravili naprej, bomo najbrž radi prebrali te vrstice, ki pripovedujejo o izpolnitvi dela naših želja: o kampiranju. Res je, da sovražimo vse zvrsti učenih razprav, vendar je potrebno povedati nekatere stvari že na samem začetku. Kampiranje ni gozdovništvo in ne tabornštvo — slednje je namenjeno predvsem mladim, ki naj organizirano prebijejo nekaj časa v naravi. Današnji "camping" tudi ni tisto, kar je ta beseda nekoč pomenila: nemirno in naporno ter neudobno potepuško življenje pastirjev, gonjačev in lovcev, ki so se v divjini borili za obstanek.

Kampiranje je največkrat s potovanjem združen oddih v naravi. Omogoča nam dovolj ugodno prebivanje tam, kjer ni hotelov in podobnih pridobitev civilizacije.

Pri tem je popolnoma vseeno, ali potujemo peš, s kolesom, motorjem, avtobusom, čolnom, ladjo itn., pa tudi to, ali prebivamo pod šotorom, v skromni hiši, preurejenem avtomobilu ali v avtomobilski prikolici.

Če se odpravljamo kampirat leto za letom, je to vsekakor cenejše, kot kakršnakoli druga oblika potovanja in oddiha, za večje družine pa je mnogokrat sploh edina možnost, da spremenijo okolje, obiščejo nove kraje in si privoščijo zares prijeten počitek. To pa seveda ne pomeni, da je kampiranje turizem za tiste, ki si ne morejo privoščiti kaj boljšega. Kampiranje predstavlja edino obliko sprostitve v naravi, ki jo lahko poljubno prilagajamo svojim možnostim.

Vsekakor pa je prav, če posežemo v neizčrpno zakladnico izkušenj in znanja, ki so jo ustvarili ljubitelji kampiranja v več desetletjih. Tako lahko pametno izkoristimo

sredstva, ki jih imamo na razpolago, se zadostno opremimo in kar se le da udobno preživimo proste ure in dneve v kampu. Najsodobnejša in najdražja oprema pa nam ne more zagotavljati prijetnega kampiranja, če si kampa ne znamo urediti, če ne poznamo nekaterih najosnovnejših in najpreprostejših pravil. Odtod tudi enačenje kampiranja z revmo in prehladi, z neudobjem, slabo hrano in še slabšim razpoloženjem.

Slednjič povejmo še to, da je kampiranje tudi pri nas že močno zasidrano. Osnovne potrebe zanj dobimo: prostorov zanj je že precej in večinoma so zadovoljivo urejeni; ugodnosti pri prevozu na dopust nam odpirajo številne možnosti; urejene kampe z vso opremo in prebivališči pa postavljajo marsi-

I. PRIPRAVE NA KAMPIRANJE

Kdaj in kam?

Nikar se ne jezite, češ, vsaj zdaj nas pustite pri miru s plani in načrti. Za nedeljski avtomobiliziran skok do morja in nazaj se najbrž res ne bomo pripravljali že štiri-najst dni vnaprej. Če pa se odpravljamo za dva ali tri dni na počitnice, nam minimum načrtovanja prihrani marsikatero neprijetnost.

Sicer pa takole med letom, proti večeru, sedemo za mizo, izbrskamo s police nekaj turističnih vodičev, pa vse zemljevide, kar jih premoremo, se sklonimo nadnje in se odpravimo na dolgo potovanje...

Merimo in računamo in spreminjamo: sedaj na morje, sedaj v planine, pa še na Plitvice in še kam — to prvi dan, to drugi dan, tam tri dni počitka, ob morju cel teden in še...

Žal pri tem naletimo tudi na sredstvo, ki ga bomo potrebovali za lepe urice, o katerih sanjarimo. Ker pred dopustom praviloma vselej zmanjka denarja in ker se z izposojenim ne zabavo tako kot z lastnim, zares ni odveč, če se odločimo in začnemo varčevati. Seveda moramo varčevati z jekleno doslednostjo. Nekaj tisočakov pa kakšno nagrado ali dobiček že zmoremo vsak mesec, do poletja pa se nabere kaj čedna vsotica in še nekaj stotakov obresti povrh.

Zapisano je "do poletja", veliko vprašanje pa je, ali je zares prav poletje najprimernejši čas za kampiranje. Res ne bomo kampirali v hladnih, meglenih in deževnih tednih zgodnje pomladi in pozne jeseni, tudi oba "meseca dopustov" (julij in avgust) nista kaj prida, saj nas tedaj marsikdaj mori neznosna vročina, pa še kampi so tako zasedeni, da se počutimo v njih kot sardine v konzervi. Izkušnje učijo, da je dosti bolje, če se odločimo za zgodnje poletje — za drugo polovico maja in za junij. Najboljši je kajpak september in tudi prva po-

lovica oktobra je še prav ugodna. Če prištejemo sicer še ugodnejše prevoze in nižje cene, se bomo morda zares izognili glavni sezoni, če nam to seveda dopuščata razporeditev dopusta in počitnice otrok. Povejmo tudi to, da ima vedno več pristašev zimsko kampiranje. Če je vse ostalo v redu, pa nas začne v kampu neusmiljeno izdelovati zanamjen zob in si moramo priznati (seveda prepozno), da bolečin ne odpravijo več praški, temveč samo zobozdravnik, potem smo naredili veliko napako. Kolikor moremo, uredimo svoje zdravje med letom; če dvomimo, ali je za kampiranje dovolj trdno, čimprej vprašamo za nasvete zdravnika.

Na vprašanje, kam kampirat, tu zares ne moremo dati odgovora, ker časopis ni turistični vodič. Naravnih lepot je v naši domovini veliko, posezimo po pravih vodičih, pri tem pa upoštevajmo kampe v Sloveniji in Jugoslaviji.

Do pike točni ti podatki kajpak niso in ne morejo biti. Zato jih pri načrtovanju vedno še preverimo:

KAMP PROSTORI V SLOVENIJI:

Posamezna turistična društva v Sloveniji so v zadnjih letih skrbno pripravila in organizirala kamp prostore na skoraj vseh važnih turističnih točkah.

Bled — Zaka — 486 m — mednarodni kamp prostor A — 1
BOHINJ "Zlatorog" — 525 m mednarodni kamp prostor

Dopisniški nabiralniki . . .

Ko grem vsak mesec enkrat ali dvakrat na obhod po tovarni, sem vedno z mislimi pri nabiralnikih in sama pri sebi ugibam, kaj bo danes v njih. In lahko trdim, da sem vedno znova presenečena. Naši delavci so zelo prizadeti in domiselni in zelo skrbijo za pestro izbiro, saj v nabiralnikih redkokdaj najdem kaj koristnega, največ predmetov pa sodi v koše za smeti.

Deset nabiralnikov je nameščenih po tozdi: 1. PUM, 2. IVET, 3. PTS, 4. PUM — Jeklovilarna, 5. PZO in 6. PZO, 7. MONTAŽA, 8. OBDELAVA, 9. IRRP in 10. ICL. Včasih bi lahko dejala, da lahko v celoti sodim, kakšne delavce imajo v posameznem tozdu. Ko se pojavim, vidim, da se posamezniki ustavijo in me vprašujejo in posmehljivo opazujejo, kaj bom naredila, ko bom zagledala vsebino nabiralnika. Dostikrat sem jezna nad tem, kar nabiralnik vsebuje. Seveda se to ne dogaja po vseh

NOVA RUBRIKA?

Malica

Ker sta v julijski številki dva članka odprla problematiko o naši, z neke strani tako oboževani malici, se oglašam še jaz. Delam v TOZD PPO in občasno občutim tudi stabilizacijsko razpoloženje naših tovarišev iz delavske restavracije. Malice je večkrat premalo kot preveč, da pa bi nekako popravili ta vtis, nam v malici pošljejo dodatek mesa v obliki muh in črvov. Na žalost je ta dodatek mene doletel že dvakrat ta mesec in nisem nič kaj srečna zaradi tega. Bon, ki ga dam za tako malico, gre po vodi oziroma po dušeni govedini s testeninami, jaz pa se z "veseljem" zatečem po tolažbo k hrenovki (premallo ali preveč kuhani) ter jo prežvečim z vso natančnostjo, saj jo tako ali tako hitro zmanjka. Tovariš v prejšnji številki poudarja lepoto in ličnost naše

KADROVSKO-SPLOŠNI SEKTOR DS SSP

O B J A V L J A za potrebe
TOZD ZUNANJA STORITVENA ENOTA
prosta dela in naloge
GOSPODAR POČITNIŠKEGA DOMA
NA SORIŠKI PLANINI

Za opravljanje objavljenih del in nalog morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:

- srednja gostinska šola in 1 leto delovnih izkušenj,
- organizacijske sposobnosti.

Za zaposlitev se lahko prijavi zakonski par, ker lahko zaposlimo tudi ženo kot kuharico ali natakario.

Za kandidate, ki ne izpolnjujejo razpisnih pogojev lahko v skladu s Pravilnikom o razvidu del in nalog ugotavljamo z delom pridobljeno delovno zmožnost.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Hrana in stanovanje sta zagotovljena v počitniškem domu.

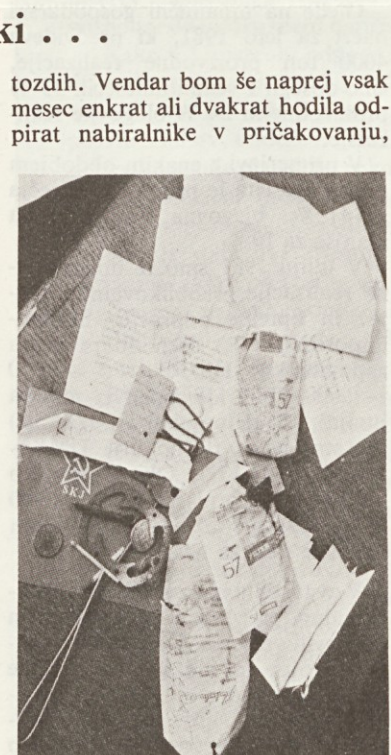
Kandidat, ki bo sprejet v delovno razmerje bo sprejet za nedoločen čas s poskusnim delom 60 dni.

Pisne prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov ZPS Titovi zavodi Litostroj, Kadrovsko-spolšni sektor Ljubljana, Djakovičeva c. 36.

BOVEC "Palovnik" — 483 m — mednarodni kamp prostor A — 1
IDRIJA "Mejca" — 331 m — mednarodni kamp prostor A — 1
KANAL ob Soči "Korada"
LJUBLJANA "Ježica" — 296 m mednarodni kamp prostor A — 1
LESCE pri Bledu "Šobec" — 425 m — mednarodni kamp prostor A — 1
MARIBOR "Bresternica" — 275 m — mednarodni kamp prostor B — 1
NOVA GORICA "Kromberk" — 100 m — mednarodni kamp prostor A — 1
OTOČEC "Otočec" — 156 m — mednarodni kamp prostor B — 1
POSTOJNA "Pivka jama" — 530 m — mednarodni kamp prostor A — 1
PREBOLD "Savinjski log" — 287 m — mednarodni kamp prostor A — 1
SMLEDNIK "Zarica" — 335 m — mednarodni kamp prostor

ŠENTVID pri Stični "Vidovo" — 352 m — mednarodni kamp prostor A — 1
TRŽIČ "Tominčev slap" — 680 m — mednarodni kamp prostor
BODEŠČE
DOLENJSKE TOPLICE
IDRIJA pri Bači
IŠKI Vintgar
KOSTANJEVICA na Krki
LENART v Slovenskih goricah
LETUŠ ob Savinji
MARTULJK
MOZIRJE
OTOČEC pri Novem mestu
RADMIRJE
ŠEMPETER ob Savinji
ŠEŠČE
VINICA
ZAVRŠNICA — Poljane
VISOKO
ZGORNJE JEZERSKO

Z. Bendelja

da bom našla v njih le tisto, zaradi česar so bili postavljeni.

Velikokrat se zgodi, da me kdo vpraša, zakaj ne prejema našega časopisa, obvesti pa nas ne. Tudi v takih primerih uporabljajte nabiralnik. Napišite pravilen naslov bivališča, morebitno spremembo bivališča itd. Pri spremembi bivanja navedite tudi naslov starega bivališča. Odslej bomo uporabljali tudi poštne številke kraja, kamor časopis pošiljamo.

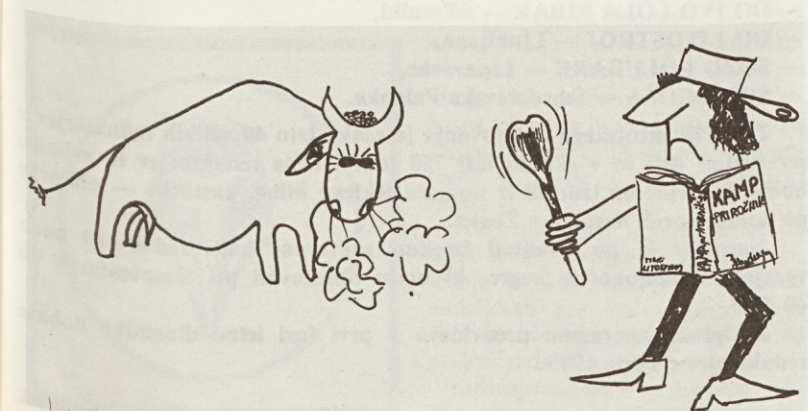
M. G.

Cigaretne škatle, odpadni papir, stari kovanci, kosi žice in tudi železniška vozovnica — vse to najdemo v nabiralnikih. Se vam ne zdi, da so nabiralniki namenjeni čemu drugemu, pa čeprav samo obvestilom o spremembah vaših naslovov! (Foto: E. L.)

delavske restavracije, toda kaj pomagajo stoli v hotelskem stilu, ko pa hrane ne moreš primerjati niti z restavracijo Triglav ali Delavskim domom. Sama sem tam velikokrat jedla in lahko povem, da za ceno, objavljeno v prejšnji številki v Delavskem domu dobiš najmanj trikrat večji zrezek kot v naši tako opevani restavraciji. Če točno prepišem cene, je v restavraciji Delavski dom dunajski zrezek 92.- din, v triglavski restavraciji pa 56.- din. Če upoštevamo velikost in kvaliteto, vsak raje plača pošten kos mesa 92.- din, kot pa košček trdega mesa 42.- (49.-), kot je vreden bon.

Pa še nekaj o strežbi pri malici. Dober tek v TOZD PPO se sliši kot tiho ali malo bolj glasno godrnjanje, ko po apelu višje sile tov. Gordana deli "dve žlici omake" ali "pol zajemalke krompirja". Po naročilu je mesa, krompirja in omake za enako število porcij, ponavadi pa mesa zmanjka, krompirja pa ostane precej. Ali ni to vprašljivo? Sicer nihče ne krivi tov. Gordane za tak

spodrsrlaj, toda ali ni hudo, če moraš vsak dan poslušati stokanje in prerekanje na račun malice?

VESTI IZ PROIZVODNE

TOZD PUM 'LIVARNE'

Kar hitro minevajo dnevi dopusta in naša delovna mesta zopet normalno oživljajo. Trudili smo se, da kljub dopustom proizvodnja ni občutno padla. Vendar se moramo zavedati, da je po težkem delu potreben tudi počitek, pri katerem si pridobimo tudi nove moči in zdravja, kar nam bo potrebno za doseg ciljev, ki smo si jih zadali s planskimi obvezami.

Delo v posameznih obratih poteka normalno. V modelni mizarni hitimo izdelovati modele za 40 reduktorjev, ki jih bomo naredili za Sovjetsko Zvezo. Delo lepo napreduje, saj ohišja že dobivajo prve oblike, medtem ko so modeli za zobata kolesa že dokončani. Prav tako že dobiva prvi obris velik model ohišja Dieslovega motorja tipa "V". Poudariti moramo, da smo v avgustu končali skoraj vse modele za novo hidroelektrarno na Savi, ki se gradi v bližini Mavčič. Poseben problem so popravila modelov za viličarsko proizvodnjo, saj moramo čimprej izdelati vse ulitke, le tako bodo lahko viličarji končani v letu 1982.

Izdelava ulitkov iz sive litine poteka že kar nekaj mesecev enako. Poseben poudarek je na proizvodnji ulitkov za dieselske motorje. Kritični so predvsem ulitki glav cilindrov, tuljav cilindrov in batov, kajti število naročenih kosov je zelo veliko. Poleg tega izdelujemo tudi večje število ulitkov za viličarsko in reduktorsko proizvodnjo.

V juniju mesecu smo pričeli v lahki obdelovalnici polniti forme na valjni progi in uporabljati izstrezovalno rešetko. Nova pridobitev bo omogočila večjo proizvodnjo, prav tako pa bo olajšala fizični napor delavcev, ki tu delajo. Vsa dela za postavitev teh naprav so izvršili delavci livarne in zaslužijo vso pohvalo.

Velik napor vlagamo tudi v izdelavo ulitkov specialnih litin. Pri tem skušamo izdelati čimveč ulitkov kompliciranih rešetak za cementarsko industrijo. Pri tej proizvodnji smo dosegli velik uspeh, da smo poenotili in s tem poenostavili dimenzijske oblike ulitkov za več naših naročnikov. Trenutno je v izdelavi tudi veliko obloženih plošč za cementarske mline, kajti naši naročniki bodo potrebovali te ulitke za remonte, ki so običajno v zimskih mesecih.

V jeklolivarni delo dobro napreduje. V teh mesecih je proizvodnja kar rekordna, kljub oviram gradbišča nove livarne. Vsekakor je čutiti prizadevanje vseh delavcev in jim

je treba dati priznanje za dosežen uspeh v proizvodnji.

V oblikovalnici teče delo že nekaj mesecev enako. Zelo hitimo z ulivanjem ulitkov za reduktorje in delov viličarske proizvodnje. Trenutno je v delu večje število ulitkov za ladijske dele za splitsko ladjedelnico.

V čistilnici končujemo zadnje ulitke za HE Solkan, prav tako bodo izdelani ulitki za I. serijo sklopov reduktorjev za Sovjetsko zvezo. V zadnji fazi izdelave imamo večje število ulitkov za Jugoturbino in Minel iz Beograda.

V celoti je zasedba z naročili zelo ugodna in če bo oskrba z materialom dobra, ni strahu, da ne bi uspeli izvršiti letošnjih planskih obveznosti.

A. Gruđen

TOZD PPO

Po gospodarskem načrtu — 200 ton proizvodne realizacije — smo v juliju 1981 dosegli 195 ton oziroma 98 %, blagovne proizvodnje pa smo odpravili 271 ton oziroma 136 %. Kumulativna proizvodna realizacija za sedem mesecev gospodarskega leta 1981 znaša 1311 ton oziroma 62 %, blagovna proizvodnja za isto obdobje pa 951 ton oziroma 45 %.

Glede na dinamični gospodarski načrt za leto 1981, ki predvideva 4000 ton proizvodne realizacije, smo dosegli v sedmih mesecih 33 % proizvodne in 24 % blagovne realizacije.

V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je proizvodnja večja za 41 %, blagovna realizacija pa manjša za 19 %.

V juliju 1981 smo iz dogovorjene realizacije preoblikovalnih strojev in opreme odpravili: Stankoimportu (ZSSR) osem hidravličnih zapogibnikov HKOC — 1 — 250 — 5000 (P-93.118 izpad iz meseca junija), Metalurgoimport (ZSSR) pet strojev za tlačno litje DMKh-160-M (P-93.132), Oki — Zagreb hidravlični stebri stroj HDS-2-400 (P-62.349) in raznim naročnikom rezervne dele za naše stroje.

V avgustu bomo zmontirali, funkcionalno preizkusili, popleskali in odpravili večje število preoblikovalnih strojev in hidravlične opreme za: Jeklotehno — TAM — Maribor hidravlični hitri sekalnik HSC-1-40 (P-62.623), za IMV — Novo mesto dva hidravlična vlečna stroja HVC — 2 — 100 (P-62.616), za TAM — Maribor hidravlični preoblikovalnik HPC — 1 — 100 (P-62.628), za Prvo petoletko — Trste-

nik hidravlični preoblikovalnik HVO-2-100 (P-62.615), za PAP — Ljubljana hidravlični stebri stroj HDS-2-630 (P-62.513) in izpadla naročila iz dogovorjene realizacije v juliju 1981, katera smo našli v julijški številki časopisa Litostroj. Skupna teža vsega je 210 ton.

L. Gorjanc

TOZD MONTAŽA

TURBINE

— Od dveh naročenih cevni turbini moči po 40 MW za HE Čakovec trenutno preizkusno montiramo prvi agregat. Nosilci termina za drugi agregat so še v fazi mehaniških operacij. Mehanska obdelava na opremi pripadajoče regulacije je v glavnem gotova, nismo pa še dobili vseh izdelkov iz uvoza in domačega trga, kateri so potrebni za pričetek preizkusne montaže.

— Za HE Solkan sta izdelani prva in druga obloga sesalnih cevi. Tretja obloga, katera je bila naročena naknadno, je še v fazi izdelave zvarjenca.

Tudi polizdelki nosilcev termina za prvi agregat so v glavnem končani in pripravljeni za pričetek mehaniške obdelave.

Glede na potrebe na terenu po vrstnem redu pripravljamo za odpremo tudi ostale podskupine.

— Za HE Vrlo — pripravljamo za odpremo dvojni filter za vodo in pripadajoče cevne instalacije.

Ostale podskupine še niso kompletirane zaradi nedobavljenih delov iz uvoza.

— Naročeni rezervni Francisov gonilnik za HE Jablanica je trenutno v montaži, kjer je potrebno izvršiti težiščenje, površinsko zaščito in nato gonilnik pripraviti za transport.

— Za HE Golubič se je pričela poizkusna montaža dveh Francisovih turbin.

Mehansko gotova in pripravljena za pričetek poizkusne montaže je tudi oprema za dva regulatorja tlaka.

Delno smo pričeli tudi poizkusno montirati pripadajoče tlačne naprave. Za nemoten potek montaže pa so problematični še nedobavljeni izdelki iz uvoza in z domačega trga.

— Od naročene opreme za HE Grabovica je prvi agregat v glavnem odpremljen.

Trenutno za opremo pripravljamo regulacijske cevovode, dva servomotorja vodilnika in šest zračnih ventilov. Opremo za drugi agregat pa še mehansko obdelujemo. Za pripadajoči tlačni napravi so vse pozicije mehansko obdelane, niso pa dobavljeni potrebni izdelki, naročeni iz uvoza in z domačega trga.

— Oprema za izvozno naročilo Donkea (Gvineja) je gotova in je pripravljena za odpremo.

— Naročeni rezervni deli za Kamburu so gotovi in smo jih že odpremili naročniku.

— Za HE Zakučac so za izvršitev remonta naročeni novi deli, s terena pa smo dobili stare, ki jih je potrebno mehansko obdelati. Trenutno na turbinskem pokrovu in vodilnikovem obroču po izvršenem peskanju odstranjujemo obloge, nato pa jih bomo stružili in obdelovali po določenem postopku.

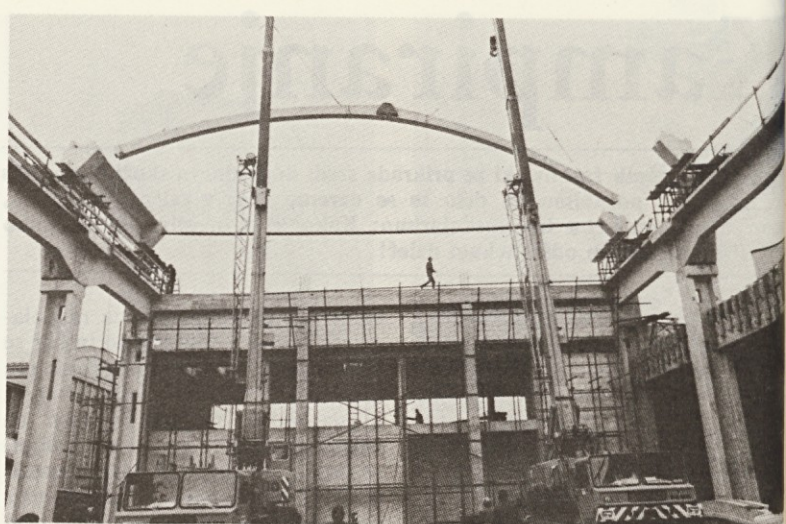
Vse ostale dele mehansko obdelujemo ali pa čakamo dobavo z domačega ali tujega trga.

— Za odpremo za HE Obrovac postopoma odpremljamo cevovode, ki so glede na vrstni red montaže potrebni na terenu.

Iz tujine smo v juliju dobili ulitek za I. predvodilnik. Pločevinar na ga je potrebovala za izdelavo zvarjenca.

ŽERJAVI

— Za Obrovac smo pričeli poizkusno montirati električno dvigalo

Polaganje lokov za streho, ki bo na novi livarni kmalu postavljen (Foto: K. G.)

225/50 + 2 x 8 t x 12,6 m.

Za istega naročnika je v zaključni fazi montaže električno mostno dvigalo 40 t x 3,735 m.

— Za železarno Jesenice poizkusno montiramo električni dvonosilni maček (16 + 32)t x 8 m z vrtljivo traverzo 16 Mp.

— Poizkusno montiramo tudi peto polarno dvigalo za Sovjetsko zvezo.

— Od naročenega paletnega dvigala za Merkur iz Kranja — most pripravljamo za odpremo, pripadajoči maček še poizkusno montiramo.

— Za tozd PPO poizkusno montiramo zadnje električno mostno dvigalo Mp 40 t.

CEMENTARNE

— Za Veliki Krivelj — Rudnik Bor za odpremo pripravljamo drugi cevni mlin 43/61.

REDUKTORJI

— V fazi poizkusne montaže je zobniški prenosnik ND 78, 5v—63e za Energoinvest iz Sarajeva. Za istega naročnika funkcijsko preizkušamo dva zobniška prenosnika 2B45v-35,5 in poizkusno montiramo en zobniški prenosnik MC88, 5v.

— Od naročene opreme za Sovjetsko zvezo smo 10. avgusta odpremili 10 zobniških prenosnikov AC 2280.

ČRPALKE

— Za termoelektrarno Obrovac se je pričela poizkusna montaža štirih črpalk Vi 42/175.

— V zaključni fazi montaže sta za Rudnap iz Beograda črpalka CVTT 9/20-IV in črpalka 3CVTT-12.

Novo, še večje naročilo reduktorjev za ZSSR

Litostroj je pred dnevi podpisal večje naročilo reduktorjev za MAŠINOEKSPORT iz Moskve.

Zaradi velikega obsega naročila je v ta posel vključenih več jugoslovanskih delovnih organizacij strojegradnje. Posel je preko poslovne skupnosti JUMEL po dogovorjeni delitvi posredovala DO RUDNAP iz Beograda, ki je prevzela tudi vse zunanje trgovinske posle tega naročila.

V okviru podpisanega sporazuma o skupni proizvodnji in skupnem dohodkovnem odnosu bodo sodelovale naslednje organizacije.

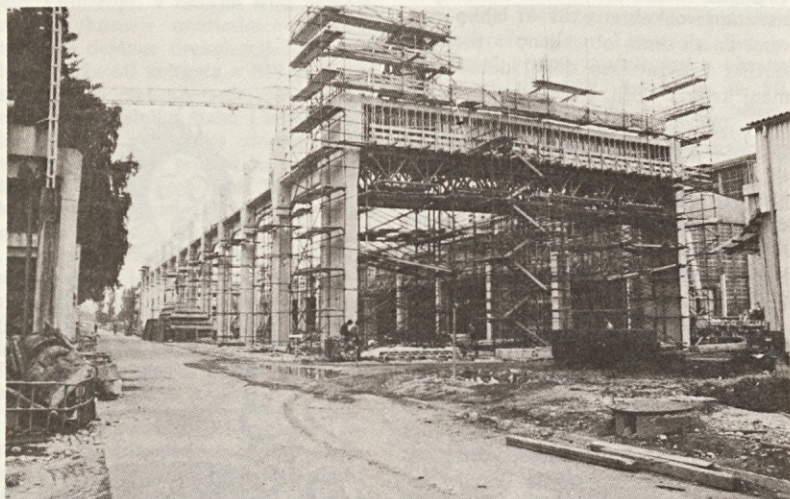
- DO RUDNAP — Beograd,
- SOZD MIN — Niš,
- DO IVO LOLA RIBAR — 6čelniki,
- DO LITOSTROJ — Ljubljana,
- SOZD KOLUBARE — Lazarevac,
- SOZD GOŠA — Smederevska Palanka.

Delež litostrojskega sodelovanja je vsako leto 40 velikih reduktorjev z rezervnimi deli in v skupni teži 750 ton. Ohišja reduktorjev in zobniške bomo predvidoma izdelali iz domače jeklene litine, pastorka — odkovke pa bomo morali naročiti v Zenici.

Naročilo je po kvaliteti izredno zahtevno, kajti reduktorji bodo vgrajeni v samohodne begre, ki bodo obratovali pri temperaturah do 40 C.

Podpisani sporazum predvideva v prvi fazi letno dinamiko dobave reduktorjev do leta 1985.

L. Nadliš

Pogled z južne strani na prizidek livarne jeklene litine (Foto: E. L.)